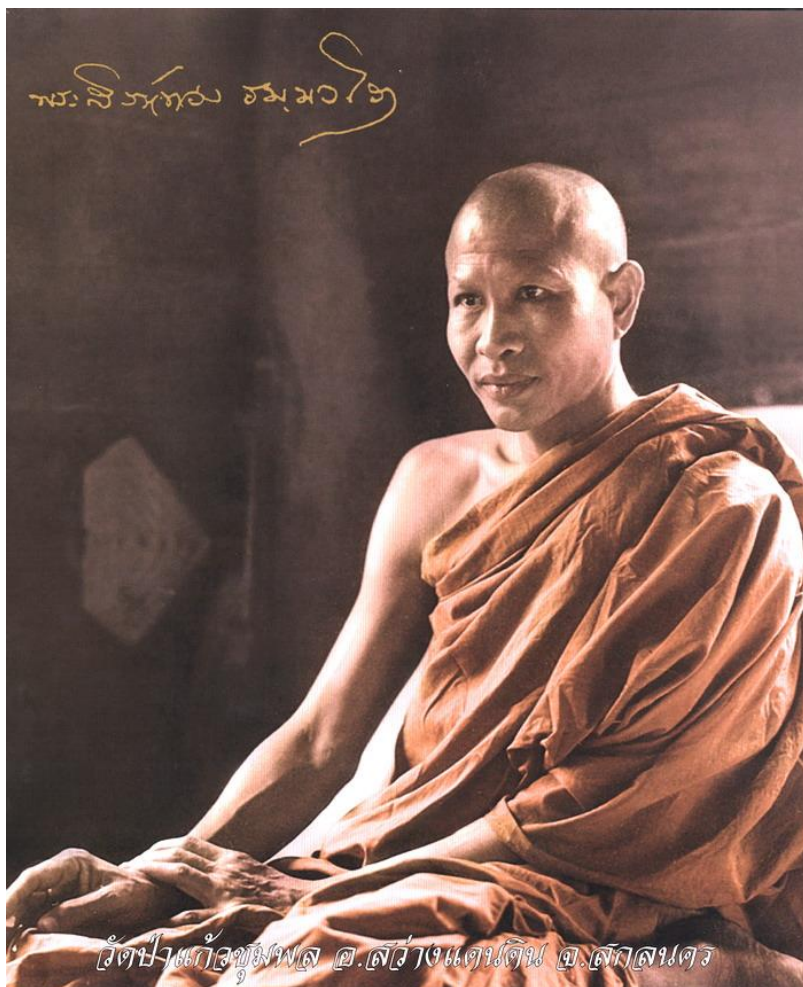

ประวัติและปฏิปทา

พระอาจารย์สิงห์ทอง ธมฺมวโร

โดย พระอาจารย์อุ่น (อุ่นหล้า) ฐิตธมฺโม

ประวัติและปฏิปทา

พระอาจารย์สิงห์ทอง ธมฺมวโร

วัดป่าแก้วชุมพล

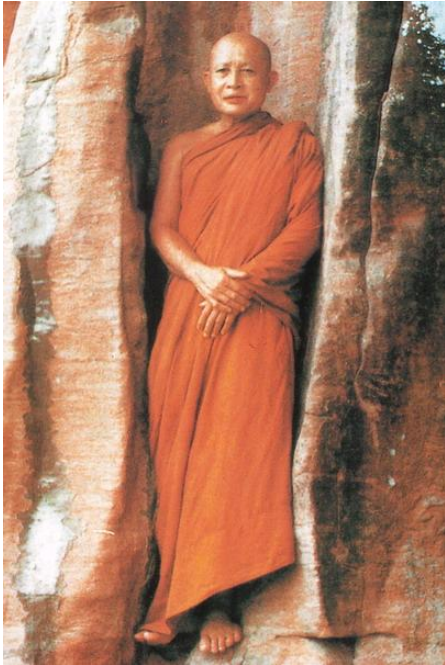
ต.บ้านชุม อ.สว่างแดนดิน จ.สกลนคร

ท่านพระอาจารย์สิงห์ทอง ธมฺมวโร มีนามเดิมว่า สิงห์ทอง ไชยเสนา เกิดเมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๔๖๗ ตรงกับวันเสาร์ ขึ้น ๑๒ ค่ำ เดือน ๘ ปีชวด ณ บ้านศรีฐาน ตำบลกระจาย อำเภอชุมพล จังหวัดอุบลราชธานี (ปัจจุบัน อำเภอชุมพลเปลี่ยนเป็นอำเภอดำรงวิทยะฮาลาย ขึ้นกับจังหวัดยโสธร และปัจจุบันบ้านศรีฐานเป็นตำบลศรีฐาน ขึ้นกับอำเภอดำรงวิทยะฮาลาย จังหวัดยโสธร)

ท่านมีพี่น้องร่วมมารดา-บิดาเดียวกัน ๕ คน เป็นชาย ๓ เป็นหญิง ๒ บิดาของท่านชื่อ นายบุญจันทร์ ไชยเสนา มารดาชื่อนางอบมา ไชยเสนา ท่านเป็นบุตรคนที่ ๓ พี่ชายของท่านคนหัวปีได้เสียชีวิตไปตั้งแต่วัยเด็ก ส่วนพี่ชายคนรองก็ได้เสียชีวิตไปอีกในตอนที่มีครอบครัวและมีลูก ๓ คนแล้ว ยังเหลืออยู่แต่น้องสาวของท่าน ๒ คน ชื่อ นางกรอง จันได และนางแก้ว ป้องกัน

๐ ปฐมวัย-การศึกษา-อุปสมบท

โยมแม่ของท่านเคยเล่าให้ฟังว่า ก่อนที่จะปฏิสนธิ โยมแม่ของท่านฝันว่ามีคนเอาห่อของไปให้ แล้วบอกโยมแม่ของท่านว่าเป็นของฝากของเทวดา ให้เก็บรักษาเอาไว้ เมื่อแก่ออกดูเป็นช่องกับหรี ต่อมาโยมแม่ของท่านก็ตั้งท้อง เมื่อยังเป็นเด็ก ท่านได้ช่วยพ่อแม่ผู้มีอาชีพทำนา และช่วยในกิจการทุกอย่างเท่าที่จะช่วยได้ เมื่อท่านอายุครบพอเข้าโรงเรียนแล้ว ก็ได้เข้าศึกษาในโรงเรียนประชาบาลจนจบชั้น ป. ๔

พระอาจารย์จวน กุลเชฏโฐ

พระอาจารย์สิงห์ ขนตยาโคม

ครั้นเรียนจบชั้น ป. ๔ แล้ว ท่านก็ได้ช่วยพ่อแม่ทำนาต่อไป จนอายุครบ ๒๐ ปีบริบูรณ์จึงได้อุปสมบทเป็นพระภิกษุ เมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๘๗ ก่อนเข้าพรรษา ๗ วัน ณ พัทธสีมาวัดป่าสำราญนิเวศน์ ตำบลบ้านบึง อำเภอนาแกเจริญ จังหวัดอุบลราชธานี โดยมี ท่าน **พระครูทัศนวิสุทธิ (พระมหาดุสิต เทวโร)** เป็นพระอุปัชฌาย์ ซึ่งเป็นพระอุปัชฌาย์เดียวกันกับ ท่าน**พระอาจารย์จวน กุลเชฏโฐ** วัดเจตยาภิรวิหาร (วัดภูทอก) ตำบลนาแสง อำเภอศรีวิไล จังหวัดหนองคาย แต่ท่านพระอาจารย์สิงห์ทองบวชหลัง ๑ พรรษา

ครั้นบวชแล้วได้มาจำพรรษา ณ วัดป่าศรีฐานใน ซึ่งเป็นวัดป่าของหมู่บ้านศรีฐาน โดยมี ท่าน**พระอาจารย์บุญสิงห์** เป็นพระอาจารย์ผู้ให้การอบรมสั่งสอนด้านสมาธิภาวนา

ท่านพระอาจารย์บุญสิงห์องค์นี้บวชที่วัดป่าสาละวัน ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา เป็นลูกศิษย์ของ ท่าน**พระอาจารย์**

สิงห์ ขนุดยาโคโม ท่านเกิดที่บ้านหัวเมย ทุกวันนี้เข้าใจว่าเป็นอำเภอ กุดชุม จังหวัดยโสธร เดิมท่านเป็นครูประจำบาล ต่อมาท่านได้ลาออก

นิสัยของท่านพระอาจารย์บุญสิงห์ เป็นคนพูดน้อยและไม่เคยดูใครเลย ท่านขยันทำความเพียรมาก ปกติพอฉันจังหันเสร็จท่านมักจะเข้าที่เดิน จงกรม ท่านเดินได้ตลอดวัน ไปเลิกเอาเวลาประมาณบ่าย ๔ โมง ซึ่งเป็นเวลาทำกิจวัตรปิดกวาดลานวัด และดักน้ำใช้ น้ำฉัน เป็นต้น

สมัยที่ท่านยังไม่ได้บวชพระ ยังเป็นตาปะขาวอยู่ ได้ฝึกหัดด้านสมาธิ ภาวนากับท่านพระอาจารย์สิงห์ ขนุดยาโคโม ที่วัดป่าสาละวัน ท่านเคย อดอาหารติดต่อกันเป็นเวลา ๑๔ วันเพื่อทำความเพียรให้จิตสงบ

ในช่วงเวลาที่อดอาหารนั้น ท่านได้ทำข้อวัตร คือ ท่านดักน้ำใส่ตุ่ม ใส่ โถง ใส่ไหให้ครูบาอาจารย์ในวัดทุกวัน โดยท่านตั้งใจไว้ว่า トラบใดที่ ยังรู้สึกว่าการหาน้ำยังหนักอยู่จะไม่ยอมหยุด จะทำอยู่อย่างนั้น เมื่อ เต็มหมดโถง ตามตุ่ม ตามไหแล้ว ท่านก็รดน้ำต้นไม้ต่อ ทำจนว่าไม่มี ความรู้สึกหนัก หานน้ำข้างละ ๑ ปีบ ท่านว่าเหมือนเดินไปตัวเปล่าแล้ว ท่านจึงได้หยุด ท่านเป็นคนทีพูดน้อยแต่ทำจริง (อย่างที่ว่าพูดน้อยแต่ ต่ออย่างมาก)

ทั้งนี้หมายความว่า การที่ผู้ประสงค์จะบวชเป็นพระกรรมฐาน สมัยก่อน นั้นครูบาอาจารย์จะทดสอบด้านสมาธิภาวนาให้เป็นที่พอใจ แล้วจึง อนุญาตให้บวชเป็นพระได้ บางราย ๓ ปีก็มี

๐ อยู่ด้วยพระอาจารย์บุญสิงห์

เมื่อท่านพระอาจารย์สิงห์ทองได้มาอยู่ในความดูแลของท่านพระ อาจารย์บุญสิงห์ ได้รับการอบรมสั่งสอนจากท่านว่าทำความเพียร ไม่ให้ถือเอาเวลา ให้ถือเอาความสงบเป็นสำคัญ

ให้ทำความเพียรไปจนกระทั่งจิตสงบลงรวมจึงหยุด หมายความว่า ไม่ว่าจะเดินจงกรมหรือนั่งสมาธิภาวนา จะเป็นเวลากี่ชั่วโมงก็ตาม ถ้าจิต ยังไม่สงบแล้วห้ามเลิก คือ ท่านทำของท่านแบบนั้น ถ้าในกรณีจำเป็น

เช่น จะต้องไปบิณฑบาต ฉันจึงหัน เมื่อเสร็จกิจแล้วให้เข้าที่ภาวนาต่อจนกว่าจิตจะลงรวมได้จึงจะหยุดพักผ่อน

ท่านพระอาจารย์สิงห์ทองเคยเล่าให้ข้าพเจ้า (ท่านพระอาจารย์อุ้น ลีตธมฺโม) ฟังว่า มีคราวหนึ่งท่านพาเดินทางไปธุระ เดินไปตลอดวัน เวลาพักก็พักในโบสถ์ด้วยกัน ท่านเตือนว่า อย่าเพิ่งนอนเลย ให้ทำจิตให้สงบก่อน ถ้านอนเลยมันจะนอนมาก ถ้าได้พักจิตให้สงบก่อนแล้วนอนหลับนิดเดียวก็อัม

ท่านเตือนอย่างนั้น แล้วต่างองค์ต่างก็ลงเดินจงกรม พอเหนื่อยก็เข้ามาพัก แต่ท่านพระอาจารย์บุญสิงห์ท่านยังไม่เข้ามา ท่านยังเดินจงกรมอยู่ นั่งภาวนาไปพอสมควรแล้วก็ล้มนอนลง เวลาตื่นขึ้นมามองเห็นท่านพระอาจารย์บุญสิงห์ ท่านนั่งสมาธิอยู่ เลยไม่ทราบที่ท่านนอนเมื่อไร ท่านทำให้เห็นเป็นตัวอย่างอย่างนั้นเสมอๆ

พระอาจารย์บุญเพ็ง เขมาภิรโต

ท่านพระอาจารย์บุญเพ็ง เขมาภริโต วัดถ้ำกลองเพล ตำบลโนนทัน อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู (ในปัจจุบัน) ได้เคยเล่าให้ฟังครั้งสมัยที่ท่านยังเป็น **สามเณรบุญเพ็ง จันใด** อยู่ว่า ท่านพระอาจารย์บุญสิงห์ได้ชวนไปภาวนาที่ป่าช้า (ป่าช้าบ้านศรีฐาน) ท่านพาเดินจงกรม

ที่แรกก็คิดในใจว่าจะเดินแข่งกะท่าน ว่าคนแก่จะเดินเก่งขนาดไหน แต่พอเดินไปๆ เจ้าหนุ่มน้อยเหนื่อย สู้ไม่ไหว ก็เลยขึ้นกะแคร่นอน พอตื่นขึ้นมายังมองเห็นท่านยังเดินอยู่ จนจะถึงเวลาปิดกวาด คือ ๔-๕ โมงเย็น ท่านจึงพากลับ บทเวลาท่านนั่ง ท่านก็นั่งได้ทั้งวันอีกแหละ เพราะทำไม่ถอย

ทางเดินจงกรมของท่านพระอาจารย์บุญสิงห์มีอยู่ ๓ เส้น แต่ละเส้นเดินจนเป็นร่องลึก ต้องได้ถมกันอยู่บ่อยๆ ท่านพระอาจารย์สิงห์ทองกล่าวว่า ท่านอยู่ได้เพราะมีอาจารย์ผู้นำดี ท่านปฏิบัติดีให้เห็นเป็นตัวอย่าง

ทำให้ท่านพระอาจารย์สิงห์ทองมีความมานะ พยายามเดินจงกรมและนั่งสมาธิภาวนา ตามแบบฉบับของพระอาจารย์ของท่าน เวลากลางคืนเมื่อไปจับเส้นถวายเป็นท่าน ถ้าว้นไหนจิตไม่สงบ ท่านจะพุทธรธรมะในด้านอสุภกรรมฐานให้ฟัง ถ้าว้นไหนภาวนาดี จิตสงบ ท่านพระอาจารย์จะนั่งไม่พูดอะไร

๐ เกิดสปีนนิมิต

การภาวนาของท่านพระอาจารย์สิงห์ทองในพรรษาดั้นๆ นั้นง่าย จิตของท่านสงบลงรวมได้ง่าย แม้กระทั่งทำวัตรไหว้พระสวดมนต์อยู่กับหมู่คณะ กำหนดไปตาม จิตของท่านก็สามารถสงบลงรวมได้เป็นบางครั้ง

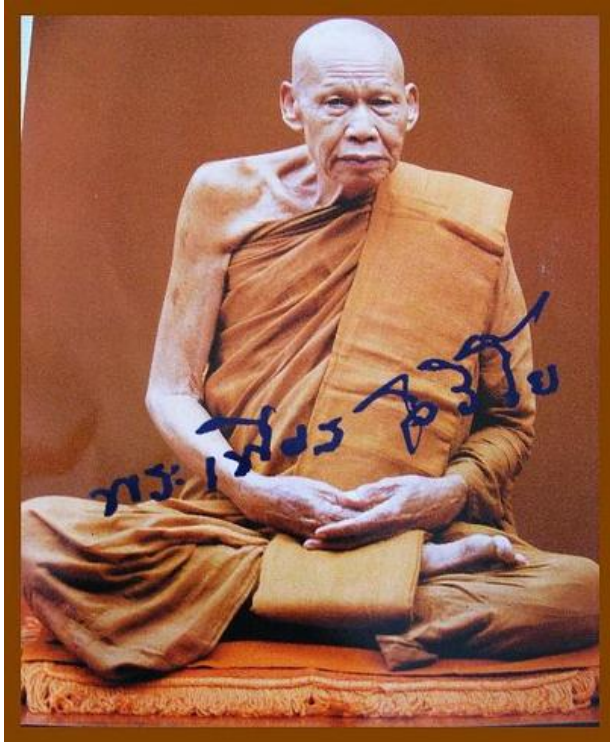
แต่ความตั้งใจของท่านนั้น ตั้งใจว่าจะลาสิกขา เกรงว่าถ้าทำสมาธิเพียรมากแล้วจะเป็นพระอรหันต์ จะไม่ได้สึก ครั้นเมื่อท่านตัดสินใจที่จะไม่สึกแน่นอนแล้ว การภาวนากลับยาก ไม่ง่ายเหมือนแต่ก่อน

รวมพระมหาเถรจารย์ (พระอาจารย์สิงห์ทอง ธมฺมวโร นั่งอยู่แถวหน้าซ้ายสุด) บันทึกภาพ ณ โรงพยาบาลสุขุมวิท กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๒๐

ระหว่างที่ท่านจำพรรษาอยู่ที่วัดป่าศรีฐานในนั้น ท่านได้เกิดสวีนิมิต ปรากฏว่ามีพาหนะ ๓ ชนิด คือ ช้างเผือก ม้าขาว และวัวสุภราช ท่านมีความรู้สึกในความฝันว่า ท่านได้ขี่พาหนะทั้ง ๓ ตัวนั้น ท่านองค์เดียว แต่ขี่พาหนะได้ทั้ง ๓ ตัว ในขณะเดียวกัน และได้ยินเสียงดนตรีบรรเลงออกมาจากหมู่บ้านดังออกมาถึงศาลาที่วัด คล้ายกับว่าชาวบ้านจะมาทอดผ้าป่าหรือทำการกุศลชนิดใดชนิดหนึ่ง แต่พอมาถึงปรากฏว่าไม่มีคน มีแต่ดอกไม้ธูปเทียนลอยมาสู่ระดับหน้าอก แล้วเวียนรอบศาลาก็พอดีท่านรู้สึกตัวตื่นจากความฝัน นี่เป็นเหตุให้ท่านมีความมั่นใจว่า การบวชของท่านนั้นจะบรรลุผลอันพึงพอใจ

ในช่วงที่อยู่วัดป่าศรีฐานในนั้น ท่านพระอาจารย์สิงห์ทองก็ได้ศึกษาคือเรียนนักธรรมควบคู่กันไปกับการปฏิบัติภาวนา และท่านก็สอบได้นักธรรมชั้นโท

พระอาจารย์เพียร วิริโย

๑ ในช่วงพรรษาแรก

ในช่วงระหว่างที่ท่านอยู่วัดป่าศรีฐานในนั้น มีชาวบ้านศรีฐานไปติดเชื้อ
ฝิ่นมาจากที่อื่น และมาป่วยตายที่บ้านศรีฐาน ชาวบ้านยังไม่รู้จักก็
พากันไปงานศพตามประเพณีของทางอีสาน

คนที่ไปงานศพนั้นติดเชื้อฝิ่นด้วยกันทุกคน ฟังว่าเชื้อนี้ไปจาก
เพชรบูรณ์ คนที่ตายคนแรกเป็นทหารสมัยเพชรบูรณ์ โรคนี้จึงระบาด
ไปทั่วทั้งหมู่บ้าน มีคนตายวันละ ๗-๘ คนทุกวัน จนชาวบ้านส่วนใหญ่
อพยพออกจากหมู่บ้านไปอยู่ตามทุ่งตามนา และภายในหมู่บ้านเจ็บ
เหงาวังเวงมาก เมื่อมีคนตาย ชาวบ้านก็มานิมนต์พระไปสวดมาติกา
บังสกุล ทำบุญให้กับผู้ตาย ระหว่างนี้วันหนึ่งท่านพระอาจารย์สิงห์ทอง
ท่านฝันว่า ท่านพระอาจารย์เพียร วิริโย สมัยท่านยังเป็นเด็ก เอาพ
ลูกเหล็ก (ไม้ซาง) มายิงท่าน ท่านห้ามว่าอย่ายิงๆ ก็ไม่ฟัง ก็เลยยิง

ท่านจริงๆ ท่านว่าเข้าไม่ลึกเท่าไรและท่านพระอาจารย์เพียรพูดว่า ยิ่ง
แค่นี้จะเปื่อยไปทั้งตัวนะ แล้วท่านพระอาจารย์ก็หักพุงเหล็ก (ไม้
ฆาง) แล้วตีท่านพระอาจารย์เพียรจนเลือดอาบทั้งตัว

**ท่านพระอาจารย์เพียรนี้ท่านเป็นญาติกับท่านพระอาจารย์สิงห์
ทอง คือโยมแม่ของท่านพระอาจารย์เพียรเป็นพี่สาวของโยมพ่อ
ท่านพระอาจารย์สิงห์ทอง**

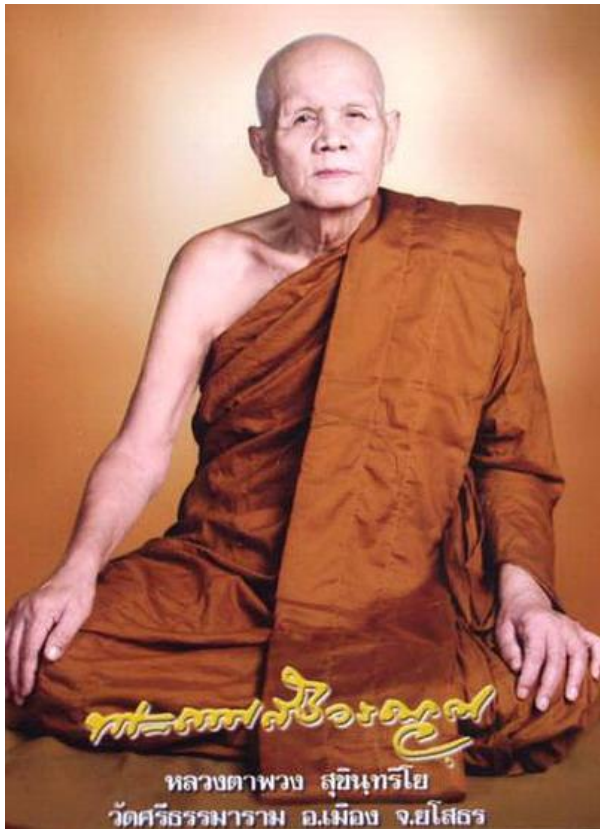
พอรู้สึกตัวตื่นขึ้น เมื่อได้โอกาสท่านก็เล่าความฝันนั้นถวายท่านพระ
อาจารย์บุญสิงห์ และท่านพระอาจารย์บุญสิงห์ก็ทำนายความฝันได้
อย่างแม่นยำว่า ท่านจะต้องเป็นผีดาษกับเขานะ แต่ไม่ตายดอก เพราะ
ท่านได้ชนะเขา พอท่านทราบดังนั้น ท่านจึงได้หลบโรคร้ายนี้ไปพักอยู่
ที่วัดป่าหนองไคร้ ตำบลหนองหิน อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร

วันหนึ่งขณะที่ท่านเดินจงกรมอยู่ ปรากฏว่ามีความรู้สึกเหมือนแผ่นดิน
หมุนตัว จนท่านไม่สามารถยืนอยู่ได้ จึงล้มตัวลง แล้วค่อยพยุงตัวไป
ยังที่พัก แล้วปรากฏว่าปวดหัวอย่างแรง ท่านจึงลุกขึ้นนั่งภาวนา โดย
ตั้งใจว่าถ้าความปวดนี้ไม่หายเมื่อใดจะไม่ยอมเลิก ตั้งใจเสียสละชีวิต
ต่อสัพทุกขเวทนา ถึงอย่างไรจะต้องพิจารณาให้รู้จักทุกขเวทนานี้ให้ได้
ท่านได้ต่อสัพทุกขเวทนาจนจิตของท่านสงบ และปรากฏว่าทุกขเวทนา
หายเจ็บไปหมด พอทุกขเวทนาหายไปหมดแล้ว ท่านจึงออกจาก
สมาธิแล้วล้มตัวลงนอน และได้กลืนตัวของตัวเองคล้ายๆ กับกลืน
ผีดาษ จึงทราบว่าท่านได้ติดเชื่อผีดาษแล้ว ครั้นต่อมาก็มีอาการไข้

เมื่อโยมพ่อของท่านได้ทราบข่าวการป่วยของท่าน โยมพ่อของท่านจึง
ไปรับท่านกลับมาอยู่ที่วัดป่าศรีฐานใน ท่านพยายามเดินมาจนถึงวัด
เพราะสมัยก่อนยังไม่มีรถ ระยะทางก็ประมาณ ๓๐๐ เส้น (๑๒
กิโลเมตร) ต่อมาตุ่มก็เริ่มออก ตุ่มออกเต็มทั้งตัวจนกระทั่งฝ่ามือฝ่าเท้า
ต่อมาพอตุ่มสุกแล้วก็เปื่อย โรคอันนี้เหี้ยมความมาก ท่านพระอาจารย์ถึง
ต้องนอนใบตองกล้วย เพราะออกแสบออกร้อนสาหัส

ขณะนั้นท่านพระอาจารย์บุญเพ็ง เขมาภิรโต วัดถ้ำกลองเพล ยังเป็น
สามเณรอยู่ เป็นผู้ปฏิบัติภาวนาท่านพระอาจารย์ แต่ท่านพระอาจารย์บุญ

สิ่งซึ่งพระเณรที่อุปัฏฐากรักษาว่าอย่าเข้าไปทิศใต้ลม ให้เข้าไปทางทิศเหนือลม ให้สังเกตดูลมเสียก่อน ท่านกลัวว่าเชื้อโรคจะติดพระเณร ในที่สุดท่านก็หายและรอดตายมาได้โดยไม่มีรอยแผลเป็นเหมือนกับคนอื่นที่เคยเป็นโรคนี้นี้แต่ส่วนมากมักจะตายกัน ถ้าลงใต้เป็นโรคอันนี้แล้วจะเหลือเพียง ๒๐ % เท่านั้น

พระเทพสังวรญาณ (พระอาจารย์พวง สุชินทริโย)

๐ ไปบอกลากำนันเหลา

ในช่วงพรรษาที่ ๑-๔ ปี พ.ศ. ๒๔๘๗-๒๔๙๐ ท่านพระอาจารย์สิงห์ทองจำพรรษาที่วัดป่าศรีฐานใน ๓ พรรษา และวัดป่าบ้านหนองแสง ตำบลสิงห์ อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร อีก ๑ พรรษา ครั้นพรรษาที่ ๔ ล่วงไปแล้ว ในปี พ.ศ. ๒๔๙๑ เดือน ๓ (เดือนกุมภาพันธ์) ท่านก็ได้

ออกชุดงค์

โดยมุ่งหน้าจะไปไหว้ **พระธาตุพนม** มีพระเถระติดตามท่านไปด้วย ๓ องค์ ๔ กับองค์ท่าน เป็นสามเถระ ๒ องค์ เป็นพระ ๒ องค์ และ ท่าน **พระอาจารย์พวง สุชินทริโย** (สมณศักดิ์สุดท้ายที่ **พระเทพสังวรญาณ**) วัดศรีธรรมาราม ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร และ เจ้าคณะจังหวัดยโสธร (ปัจจุบันท่านมรณภาพแล้ว) สมัยนั้นท่านยังเป็น **สามเณรพวง ล่วง** อยู่ ท่านก็ได้ติดตามท่านพระอาจารย์ไปด้วย

หลวงพ่อวัน อุตตโม-พระอาจารย์จวน กุลเชฏโฐ-พระอาจารย์สิงห์ทอง ธมฺมวโร

ก่อนจะออกเดินทางจากบ้านศรีฐาน ท่านได้ไปบอกลา **กำนันเหลา** ซึ่งกำนันเหลาคนนี้เคยพูดกับท่านพระอาจารย์เอาไว้สมัยท่านจะบวชว่า “ถ้ามีบวชอยู่ได้พอพรรษาแล้ว ให้มีงมาชี้ใส่บ้านกูนะ ขอบที่ไหนให้ชี้ใส่เลย ให้เอาหมอนกุนั้นขีดกัน” ท่านพระอาจารย์จำได้ไม่ลืม เวลาท่านจะออกจากบ้านไปเที่ยววิเวก (ชุดงค์) ท่านจึงได้ไปลา พอขึ้นไปบ้าน เขาก็ปฐาตปฐาเสื่อต้อนรับ พูดคุยหัวเราะกันเพราะออกจะสนิทกันอยู่มาก พอแล้วท่านพระอาจารย์ก็มองโน้นมองนี้แล้วพูดว่า จะ

ให้ชี้ใส่ตรงไหนล่ะ

กำนันเหลาร่องไอย่ ผมนี้กว่าครุบาสิมแล้ว หัวเราะกัน แล้วก็ขอขมา
คารวะท่าน อย่ให้โยมเป็นบาปเป็นกรรมเน้อ โยมไม่นี้กว่าครุบาจะอยู่
ได้ ได้เวลาพอสมควรแล้วท่านพระอาจารย์ก็ลากลับวัด เหตุใดกำนันจึง
พูดอย่างนี้กับท่าน เพราะท่านพระอาจารย์สมัยที่ยังไม่บวชเป็นคนขี้ดื้อ
(ชน) ชอบเล่นสนุก แต่ไม่ใช่ว่าเป็นนักเลงดอกนะ การลักการขโมย
การฆ่าการตีคนอื่นนั้น ไม่ใช่ เพียงแต่นิสัยของท่านชอบเล่นสนุก

โยมแม่ของท่านเคยเล่าให้ฟัง แม้กระทั่งวันจะบวช พอโกนผมเสร็จ
แล้ว ยังไม่ถึงเวลาบวช ท่านก็ยังชวนหมู่ที่เป็นนาคด้วยกันชนกัน ว่า
หัวโล้นชนกันเถอะแล้วก็ไล่ชนกันกับหมู่ตามใต้ถุนศาลา แล้วทำ
เหมือนควายจะชนกัน พุด แะะ-แะะ แล้วเปิดไล่ชนกัน โยมแม่ของท่าน
พุด ช่างไม่อายชาวบ้านอื่นเขา เพราะที่ไปบวชนั้นก็มียหลายหมู่บ้าน
ท่านขี้ดื้อ (ท่านชน) ไปในลักษณะนี้แหละ

พระธาตุพนม (ในปัจจุบัน) ประดิษฐาน ณ วัดพระธาตุพนม
วรมหาวิหาร บ้านธาตุพนม ต.ธาตุพนม อ.ธาตุพนม จ.นครพนม

๑ ท่านออกเดินทางไปไหว้พระธาตุพนม

สมัยก่อนชาวจังหวัดอุบลฯ และจังหวัดใกล้เคียง หรืออาจจะกล่าวได้ว่าชาวอีสานส่วนใหญ่แทบทุกจังหวัด นิยมเดินทางไปนมัสการ **พระธาตุพนม** กันเป็นประจำทุกปี ส่วนใหญ่จะไปกันตอนเดือน ๓ เพ็ญ เพราะมีงานในช่วงนี้ ทางวัดจัดงานไหว้พระธาตุเป็นประจำทุกปี สมัยก่อนที่ไปมาหาสู่กันสะดวก ทางฝั่งลาวก็ข้ามน้ำมารวมกันเป็นจำนวนมากเหมือนกัน การเดินทางจะเดินไปด้วยเท้าเพราะสมัยก่อนยังไม่มียานพาหนะ และถนนหนทางรถก็ไม่ค่อยดี

ตอนหลังๆ มาหน่อย ถึงจะมีรถไปรับ (รถรับเหมา) บางคนบางหมู่ก็จะไม่ยอมขึ้นรถไป เขาพูดกันขวนกันว่า เราเดินไปจึงจะได้บุญมาก ได้บุญทุกก้าวเดิน เห็นพวกโยมแม่เคยไปกัน ถ้าขึ้นรถไปแล้วจะได้บุญมาก การเดินทางก็เดินตามทางเกวียน เชื่อมระหว่างหมู่บ้าน ค่าไหนนอนนั่น อาหารและน้ำก็อาศัยขอตามหมู่บ้านที่ผ่านไป แต่ชาวอีสานเดิมก็มีดีอยู่อย่าง คือ เวลาไม้แขกมาพัก ส่วนมากจะพักในวัดกัน พอตกลงกลางคืนถึงเวลากินข้าว ชาวบ้านจะพากันเอาข้าวเอาอาหารมาส่ง สุดแล้วแต่เขาจะมีอะไร มีน้ำพริก หรือปลาร้า ผัก เหล่านี้เป็นต้น จะไม่ค่อยได้ซื้อกันเหมือนสมัยทุกวันนี้

พวกหนุ่มสาวก็ลงมาคุยกันก็มี เพราะไปแต่ละหมู่ แต่ละคณะก็มีทั้งหนุ่มทั้งแก่ ถ้าไปอย่างนี้สมัยก่อนจะต้องมีคนแกล้ไปด้วย ถ้าไม่มีคนแกล้ไปด้วย หญิงสาวจะไม่ยอมไปเด็ดขาด ต้องอาศัยคนแกล้ ในระหว่างทางที่เดินไป บางแห่งก็รื้อนด้วยแมงไม้ ทุกคนดูจะมีความสุขที่ได้ไปไหว้พระธาตุพนม และการเดินทางก็ปลอดภัย ปราศจากอุบัติเหตุ และโจรผู้ร้าย บางพวกก็เป่าแคนร้องรำกันไป เป็นที่สนุกสนานตลอดระยะทาง

สำหรับท่านพระอาจารย์นั้นก็ได้เดินทางไปเหมือนกัน พอไปถึงหมู่บ้านแห่งหนึ่ง ชื่อบ้านตากแดด อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร ท่านทราบว่ามีถ้ำที่ภูเขาลูกหนึ่ง ซึ่งเป็นภูเขาคูหาญที่ไม่ใหญ่เท่าไรนัก ชื่อว่า ภูทอก มีถ้ำ แล้วเมื่อท่านพระอาจารย์และหมู่ไปถึง ก็คิดอยากจะไปพักในถ้ำ เพราะท่านยังไม่เคยเที่ยวในถ้ำมาก่อนเลย ถ้ามองชาวบ้าน ชาวบ้านเขาก็

ห้ามว่าครูบาจะอยู่ได้หรือ ถ้านี้เข็ดมากนะ (แรงมากนะ)

เมื่อ ๒-๓ วันก็มีพระมาพัก แต่อยู่ไม่ได้ หนีไปกลางคืนเลย ครูบาจะอยู่ได้หรือ ชาวบ้านเขาห้าม แต่ท่านพระอาจารย์ก็อยากจะลองพักดู เลยขอให้ชาวบ้านไปส่ง เมื่อเขาตามไปส่งถึงถ้ำแล้วเขาก็กลับ ท่านพระอาจารย์และพระเณรที่ไปด้วยกันก็ทำข้อวัตร ปัดกวาดเสร็จแล้วก็สรงน้ำสรงท่าเสร็จ เป็นเวลาจนจะมืด ต่างองค์ต่างเดินจงกรม ส่วนท่านพระอาจารย์ท่านเดินอยู่ที่ปากถ้ำ

พอมืดเข้ามาหน่อยก็ได้ยินเสียงดังลงมาจากหลังเขา คล้ายๆ กับเสียงลมพัดหนักๆ พอตีวันนั้นเป็นวัน ๑๔ ค่ำ ไม่ทราบว่าจะข้างขึ้นหรือข้างแรม จำไม่ได้ เสียงนั้นก็ดังโกล่เข้ามา โกล่เข้ามาเรื่อย แต่เมื่อเสียงนั้นโกล่เข้ามา ปรากฏว่าไม่ใช่เสียงลมเสียแล้ว เป็นเสียงงูเหมือนงูเลื้อยมา เสียงท้องของงูกวาดกับหิน ปรากฏว่าจะตัวใหญ่มากทีเดียว ในความรู้สึกของท่านว่าเหมือนกันกับลากเสือหาย ธรรมดาเสือหายจะกว้างกว่าเสือธรรมดาประมาณเมตรห้าสิบหรือสองเมตร ท่านว่าถ้าเป็นงูก็จะตัวใหญ่ขนาดนั้นแหละ

ในภูเขาลูกนี้มีหลวงพ่อกองค์หนึ่งท่านประจำมานานแล้ว แต่ท่านเป็นพระมหานิกาย (มหานิกายปฏิบัติ) ท่านได้ยินเสียงด้วย ท่านก็เลยตะโกนบอกว่า ไม่เป็นไรดอก มาเยี่ยมเฉยๆ แต่ด้วยเหตุที่ท่านพระอาจารย์ไม่เคยประสบมาก่อน และยังไม่เคยออกวิเวกตามถ้ำตามเขามาก่อนเลย ท่านก็อดกลัวไม่ได้ ท่านว่าเมื่อเสียงยังดังอยู่ไกลหน่อยเดินจงกรมก็สุดทางข้างนั้นข้างนี้ เมื่อเสียงนั้นโกล่เข้ามาๆ เดินจงกรมไปได้ครึ่งทางเพราะกลัว พอโกล่เข้ามาจริงๆ ก็ก้าวขาไม่ออกเลย ท่านว่า นี่จะสวดกรณีย์ ก็ได้แต่ กรณีย์ กรณีย์ ขยายความไปไม่ได้ ท่านว่าคนเราเมื่อกลัวถึงที่แล้วจิตจะไม่ปรุง จิตตั้งอยู่เหมือนกับเทียนอยู่ในโคมไฟ มันปรุงไม่ออก

ท่านว่า จากนั้นเสียงก็ได้เงียบไป ท่านพระอาจารย์และพระเณรก็เข้าที่ของใครของมัน สำหรับท่านพระอาจารย์มีแคร่นอน แต่องค์อื่นนอนกับพื้น

พอขึ้นแคร่แล้วก็ทำวัตร ไหว้พระ สวดมนต์ เสร็จแล้ว ก็นั่งภาวนา เมื่อได้เวลาพอสมควรแล้วก็เลยนึกว่า วันพรุ่งนี้จะต้องเดินทางต่อ จะพักผ่อนหน่อย ถ้าไม่พักนอนเลยก็จะเหนื่อยในการเดินทาง

แล้วก็ล้มตัวลงนอน ภาวนาไปด้วย พอเคลิ้มจะหลับ ก็ได้ยินเสียงขู่ขึ้นมาจากใต้แคร่ ท่านก็รู้สึกตัวว่าเสียงที่ขู่ขึ้นมานั้นเป็นเสียงงู ท่านพระอาจารย์ก็เลยปลุกพระเถรวาท ลุกๆ งูจะกินหัวนะ ท่านเจ้าคุณพวงสุชินทริโย (สมัยนั้นท่านยังเป็น **สามเณรพวง ลุล่วง**) ท่านว่ายังไม่หลับ พอหมูลุกขึ้นนั่งหมดแล้ว ก็ขู่ขึ้นมามาก ท่านพระอาจารย์ก็เลยพูดว่าเดี๋ยวนะ ผมจะขีดไม้ขีดเพราะแต่ก่อนท่านไม่มีไฟฉาย มีแต่ไม้ขีดที่ใส่น้ำมันก๊าด ท่านก็ขีดไม้ขีด ยื่นแขนออกมาจากมุ้ง ท่านยังไม่ได้ลุกนะ

แล้วเสียงก็ขู่ดังขึ้นมามากเป็น ๓ ครั้ง สองดูก็ไม่มีอะไร จากนั้นเสียงก็ดังลงไปข้างล่าง เหมือนกับปาไม้ปาไฟแถวนั้นจะราบไปหมด ในความรู้สึกของท่าน ท่านนอนก็ไม่ใช่หลับเป็นดินเพราะกลัว เวลารุ่งเช้าขึ้นมา ปาไม้ก็ปกติธรรมดา ท่านพระอาจารย์ก็เลยพูดกับหมู่ว่า ถ้าเราจะเดินทางวันนี้เลยก็กลัวว่าเขาจะดำหนิว่าเรากลัว นอนได้คืนเดียวก็เผ่น ท่านว่าเราพักอีกสักคืนเถอะ ก็เลยได้ค้างที่ถ้ำนั้น ๒ คืน

แต่คืนหลังนี้เจียบ ไม่มีอะไร หลวงพ่อดังค์ที่อยู่นั้นเล่าให้ท่านฟังว่า ในเดือนหนึ่งจะมีอยู่ ๔ ครั้ง คือ ขึ้น ๗-๘ ค่ำ, ๑๔-๑๕ ค่ำ และแรม ๗-๘ ค่ำ, ๑๔-๑๕ ค่ำ วันนอกนั้นก็ธรรมดา ไม่มีอะไร ในบริเวณถ้ำแห่งนี้ คนจะไปทำพิธีศีลพิธีกรรมไม่ได้ จะมีอันเป็นไปให้เห็น อย่างว่าไปฆานกหรือกบเขียด หรืออะไร ในบริเวณนั้น ก้อนหินจะกระโดดบ๊อบๆ ร้องเป็นเสียงนก เสียงกบ เสียงเขียด เวลาไปดูแล้วก็เห็นก้อนหิน

ในบริเวณนั้นแต่ก่อนหลวงพ่อดังค์นั้นว่า อดน้ำ กันดารน้ำใช้น้ำจันท่านเลยจัดรูปเทียนอธิษฐานขอ น้ำ ก็เลยปรากฏว่ามีน้ำไหลออกมาจากแอ่งหิน วันหนึ่งท่านพระอาจารย์ว่าหลวงพ่อดังค์ให้ฟังว่า มีแม่ออกคนหนึ่ง (ผู้หญิง) ไปเก็บมะม่วงไข่ตามถ้ำนั้น หิวน้ำ ก็เลยมากินน้ำเลยคิดอยากจะทำน้ำเพราะร้อน ก็เลยอาบน้ำ แต่เข้าใจว่าคงเปื้อนกาย อาบ เสร็จแล้วก็กลับบ้าน จากนั้นน้ำนั้นปรากฏว่ามีกลิ่นเหม็น

คลังเหมือนกับซากัวซากควายตาย

แล้วน้ำนั้นก็ได้แห้งไป จากนั้นหลวงพ่อก็ไม่มีน้ำจะใช้จะดื่ม จึง
อธิษฐานขอใหม่ พร้อมกับว่าจะบอกไม่让他ทำอย่างนั้นอีก น้ำนั้นจึง
ได้ไหลออกมาอีกตามเคย

พระธาตุพนม (ในปัจจุบัน) ประดิษฐาน ณ วัดพระธาตุพนม
รวมหาวहार พระธาตุศักดิ์สิทธิ์อันเป็นที่เคารพสูงสุดของชาวอีสานและ
ชาวไทยทั่วประเทศ

๐ หนูเดินจงกรม

หลวงพ่อบอกต่อไปว่า วันหนึ่งท่านพาชาวบ้านไปนวดดิน ท่านจะทำ
ธาตุ (เจดีย์) นวดดินปั้นอิฐ พอกลับมาเหนื่อย เลยไม่ได้เดินจงกรม

พอวันหลังก็พาชาวบ้านไปทำอีกเพราะยังไม่เสร็จ แต่บังเอิญท่านลืมของใช้ ท่านจึงกลับมาเอาของ แต่ก่อนท่านคงจะพักอยู่ในถ้ำ พอมาถึงถ้ำแล้ว มองเห็นผิวดังเกต คือมองเห็นหนูเดินจงกรมที่ถ้ำนั้นข้างบน มีหินยื่นออกมาประมาณ ๑ คืบ หรือ ๑ ฟุต ยาวไปตามถ้ำ

หนูตัวนั้นเดินไปพอสู่สุดทางด้านนั้น ก็กลับคืน แล้วยืน ๒ ขา เอาขาหน้ากอดอก ยืนอยู่คล้ายกับกำหนดจิต พอสมควรแล้วก็เอาขาหน้าลง แล้วเดินไป พอถึงหัวท้ายข้างนั้นก็กลับหลัง แล้วยืน ๒ ขา เอาขาหน้ากอดอก ยืนอยู่คล้ายกำหนดจิตอีก แล้วเดินกลับไปกลับมาอยู่นั้น หลวงพ่อท่านเห็นแล้วก็ระลึกได้ว่า นี่หนุมานเดินจงกรม คงจะเป็นเทวดาหรือเจ้าที่แสดงให้เห็น เพราะเมื่อวันก่อนนั้นท่านขาดการเดินจงกรม ต่อมาหลังจากนั้น ท่านจึงไม่เคยขาดการเดินจงกรม นั่งภาวนาถึงจะเหน็ดเหนื่อยก็ต้องบังคับตัวเองทำ ไม่เคยขาด

๐ ถึงพระธาตุพนม

ท่านพระอาจารย์เมื่อเดินทางถึง **พระธาตุพนม** แล้ว ก็ได้เข้าไปกราบนมัสการพระธาตุพนม เสร็จแล้วก็ได้ออกไปพักบริเวณบ้านน้ำก่ำและหมู่บ้านริมโขงแถวนั้น หน้าเดือนกุมภาพันธ์ (เดือน ๓ นี้) มะฆามหวานกำลังสุก เขตเมืองมุก เมืองธาตุพนมนั้น มีมะฆามหวานมาก เขาเอามะฆามหวานมาจิ้งห็น เห็นว่าท่านชอบฉัน เขาก็เอามาไม่ขาด ต่างคนต่างเอามาและจะให้ท่านพระอาจารย์เป็นคนตัดสินว่าของใครจะหวานกว่ากัน

เขาเอามาแข่งกัน ท่านพระอาจารย์ก็ไม่ว่าจะว่าอย่างไร ถ้าจะบอกว่าของคนนั้นดี ของคนนี้ไม่ดี ก็คงจะกลัวว่าเขาจะเสียใจและไม่เอาไปจิ้งห็นอีก ท่านก็เลยตอบเขาไปว่า มันก็หวานดีทุกต้นนะ หวานดีทุกต้นแหละ

๐ คุยกันเรื่องผีปอบ

เมื่อท่านพระอาจารย์ฉันเสร็จแล้ว ชาวบ้านก็เริ่มกินข้าวกัน และพูดคุยกันไป คุยกันไปถึงเรื่องผีปอบในหมู่บ้าน พอท่านพระอาจารย์ได้ยิน

เรื่องเขาคุยกันเรื่องผีปอบ ท่านก็พูดกับเขาว่าอาตมาก็เป็นปอบเหมือนกันนะโยม ชาวบ้านเขาก็งงและตกใจว่าพระอะไรจะเป็นปอบ เขาเลยถามท่านว่าเป็นปอบได้อย่างไร ท่านพระอาจารย์ตอบว่า ปอบมะขามหวาน ชาวบ้านก็พากันหัวเราะ ท่านว่ายิ่งหวานเท่าไรยิ่งกินดี ปอบคนอื่นเขากินคน แต่ปอบของท่านพระอาจารย์กินมะขามหวาน

๑ เรื่องของผีปอบ (จะอธิบายเรื่องของผีปอบ)

เรื่องของผีปอบนี้ ทางอีสานโดยเฉพาะบ้านนอกเขาจะรู้จัก แต่ภาคอื่นส่วนใหญ่จะไม่รู้จัก และบางคนอาจจะไม่เคยได้ยิน คนที่เป็นปอบ (เจ้าของปอบ) นี่เป็นลักษณะผีเทียมน เวลาไปกินคนจะบอกชื่อของคนที่เป็นปอบนั้น ผีปอบนี้เกิดจากคนที่เรียกวิชาบางอย่างมา แล้วรักษาตามคำสั่งของอาจารย์ไม่ได้ หรือเกิดจากการสักร่างนกระเจายโพงแล้วรักษาไม่ได้ก็มี หรือพวกสบู่เลือด เหล่านี้เป็นต้น มักจะเป็นปอบ

คนที่จะเป็นผีปอบนี้ เริ่มแรกมักจะฝันว่าได้กินของดิบ เช่น เนื้อดิบ ลาบดิบ เหล่านี้ ที่แรกก็จะกินเบ็ด กินไก่ จากนั้นก็จะกินคน ส่วนมากมักจะกินคนป่วย คนธรรมดาที่ไม่ป่วยก็มีส่วนน้อย เวลาปอบเข้ากิน ที่แรกคนที่ถูกปอบเข้าจะมึนชาทั้งตัว ต่อไปก็จะไม่รู้สึกร่างทั้งหัวเราะทั้งร้องไห้ และหลบหน้าเป็นไปในลักษณะนี้ ผิดสังเกต ไม่เหมือนคนคนเก่า คล้ายกับผีทรง เวลาผีปอบเข้าแล้ว เขาจะเอาหมอมารับไล่

ถ้าอยากรู้ว่าเจ้าของผีปอบเป็นใคร เขาก็เสกคาถาใส่ด้าย (ด้าย ๓ สี หรือ ๗ สี) แล้วผูกตามข้อมือ ข้อมเท้า และคอ แต่เวลาผูกไม่ให้คนที่ปอบเข้าเห็น รีบผูก แล้วเสกคาถาใส่หัววานไฟ (หัวไพร) จั หรือบางทีถ้าไม่ยอมบอกชื่อ หรือไม่ยอมออกจากคนไข้ เขาก็จะตีด้วยลำข้าว ลำวานไฟ (ลำไพร) ชนิดตีให้ยอม หรือบางหมอก็จะตีด้วยกำนกล้วย ตีจนยอมบอกชื่อว่าเป็นใคร มาจากไหน เคยกินใครมาบ้าง ในทำนองนี้

เวลาผีปอบบอกว่า คนนั้นกูก็กิน คนนี้กูก็กิน ดับหวานอร่อยดีทำนองนี้แหละ เมื่อเวลาจะให้ออก เขาก็จะแก้ด้ายที่ผูกออก ขับให้ออก เมื่อผีปอบออกแล้วจะไม่รู้จักว่าตัวเป็นอะไร คล้ายๆ กับผีทรง บางที่ยังถามว่าคนมาทำไมมาอย่างนี้

๑ ฝึบอบบ้านศรีฐาน

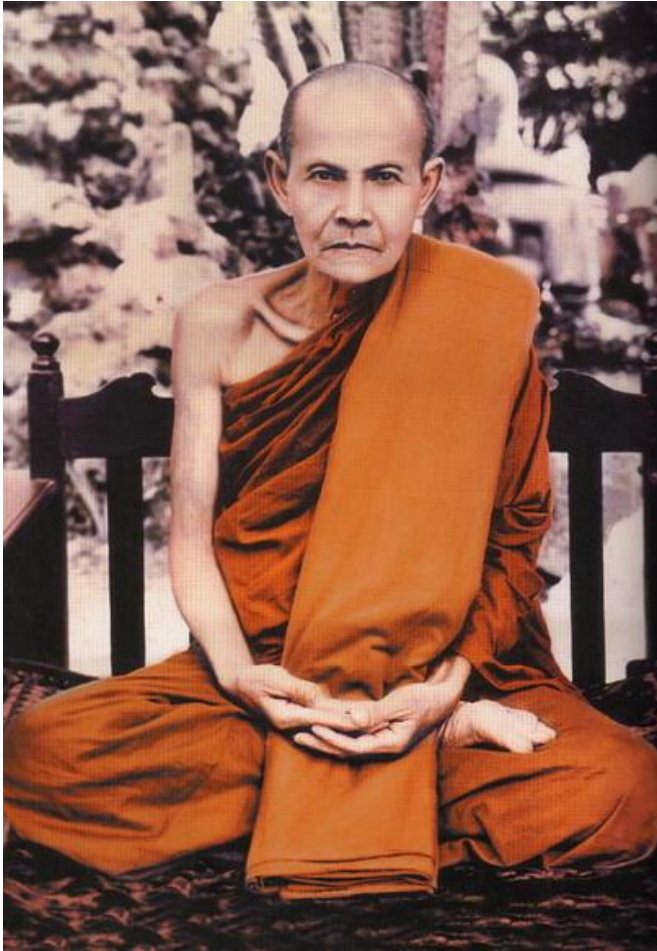
ท่านพระอาจารย์เคยเล่าสู่ฟังเรื่องฝึบอบเข้าบ้านศรีฐาน ซึ่งเป็นบ้านเดิมของท่าน ท่านเล่าว่า มีคนคนหนึ่งเขาไปนา ไปทำงานที่นาของเขา เกิดปวดท้องหนักเลยกลับบ้าน คงจะปวดหนักมาก พ่อแม่เห็นผิดปกติ นึกว่าฝึบอบเข้าลูก กินลูก ก็เลยไปตามหมอมาขับไล่ พอหมอมารถึงก็ไม่ได้สังเกตสังเกตอะไร เสกคาถาใส่ด้าย แล้วก็ผูกข้อมือ ข้อเท้า และคอ เสร็จแล้วก็หวดด้วยลำซา หือมึงเป็นใคร มึงมาจากไหน มึงชื่ออะไรหือ มึงจะหนีหรือไม่หนี หือๆ คนที่ปวดท้องก็ร้องไห้ ว่าจะให้ผมหนีไปไหน บ้านผมอยู่

แล้วยังขู่อีกว่า มึงมาจากไหน คนเจ็บก็บอกว่า มาจากนาหนองพอก หือมึงเป็นใคร ก็บอกชื่อ แล้วหมอและคนดูก็ตกใจ พากันหัวเราะกันพักใหญ่ ทั้งสงสารคนป่วย ปวดท้องก็จะตายอยู่แล้ว ยังโดนตีอีก นี่ฝึบอบบ้านศรีฐาน แต่ส่วนมากหมอเขาจะรู้ ส่วนหมอคนนี้จะไรก็ไม่ทราบ คงจะเรียนมาใหม่แหละดูท่า ท่านเคยเล่าให้ฟังสนุกๆ

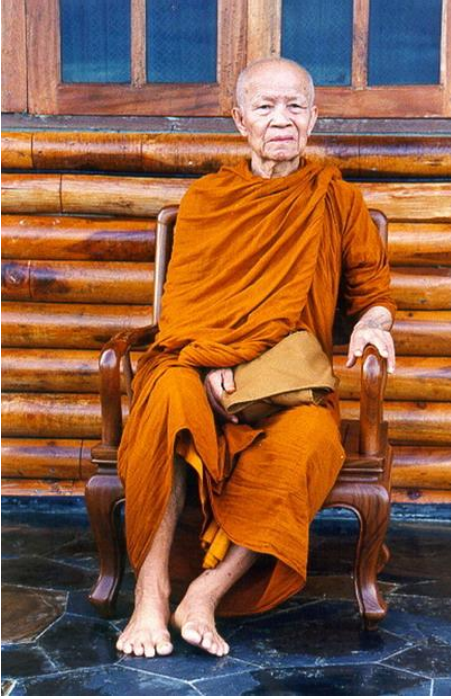
๑ พบพระอาจารย์มั่นครั้งแรก

ครั้นเมื่อท่านพระอาจารย์ได้พักกับชาวบ้านแถวริมแม่น้ำโขงพอสมควรแล้ว ท่านก็ได้เดินทางต่อไปทางจังหวัดสกลนคร โดยมีมุ่งหน้าจะไปกราบนมัสการและฟังคำอบรมสั่งสอนจาก ท่านพระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต ณ วัดป่าบ้านหนองผือ (วัดป่าภูริทัตตถิราวาส) ตำบลนาใน อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดสกลนคร เนื่องจากวัดป่าบ้านหนองผือนั้นเป็นวัดเล็ก แต่พระเถระมีมากที่ต้องการอบรมศึกษาธรรมกับท่านพระอาจารย์มั่น ท่านพระอาจารย์จึงไม่อาจจำพรรษาที่นั่นได้ จำเป็นต้องไปจำพรรษาอยู่ที่วัดใกล้เคียง เพราะกฎมีจำกัด

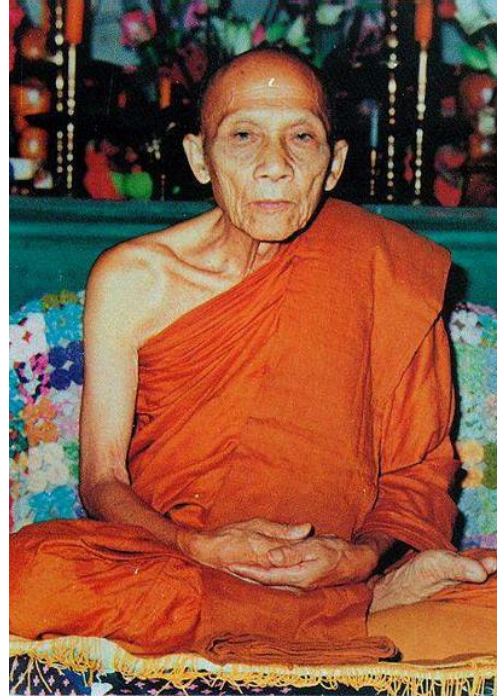
ในระยะนั้นเข้าใจว่า ท่านพระอาจารย์มหาบัว ญาณสมฺปนฺโน คงอยู่ที่วัดป่าบ้านหนองผือนั้น เมื่อพระที่อยู่มาก่ออกวิเวกและมีกฎว่าง ท่านจึงมีโอกาสดำเนินปฏิบัติธรรมกับท่านพระอาจารย์มั่น พอสมควรแก่เวลา แล้วจึงได้กราบลาท่านพระอาจารย์มั่นออกไปวิเวก

พระอาจารย์มั่น ภูริทตฺโต

พระอาจารย์มหาบัว ญาณสมปนฺโน

พระอาจารย์อ่อน ญาณสิริ

พระอาจารย์หลุย จันทสาโร

๐ พระราที่ ๕-๖

ในพระราที่ ๕ ท่านได้ไปจำพรรษาอยู่ที่บ้านนาหัวช้าง บ้านบะทอง อำเภอพรรณานิคม โดยมี ท่านพระอาจารย์อ่อน ญาณสิริ เป็นผู้นำ ปัจจุบันวัดป่าบ้านนาหัวช้างนั้นคือ วัดป่าอุดมสมพร

ในพระราที่ ๖ นั้น ท่านพระอาจารย์ได้จำพรรษาอยู่กับ ท่านพระอาจารย์หลย จันทสโร ที่วัดป่าบ้านโคกมะนาว อำเภอพรรณานิคม ในช่วงนี้ท่านเล่าว่า การภาวนาเริ่มจะยาก คือว่าท่านผ่านทุกขเวทนาไม่ได้ พอนั่งภาวนาเป็นเวลานานพอสมควร มักจะเกิดทุกขเวทนาใหญ่ คือทุกขเวทนามาก ท่านได้ต่อสู้มาหลายครั้งหลายหนแต่ก็ยังไม่สามารถเอาชนะได้ ท่านจึงได้กราบเรียนถึงประสบการณ์นี้ถวายท่านพระอาจารย์มหาบัวทราบ

พอท่านพระอาจารย์มหาบัวทราบแล้ว ก็แนะนำวิธีการต่อสู้กับทุกขเวทนาให้ฟัง โดยให้ใช้สติปัญญาพิจารณาแยกธาตุชั้นๆ ท่านได้นำอุบายที่ได้รับฟังมานั้นมาปฏิบัติ ด้วยการตั้งสัจจะว่า จะสู้กับทุกขเวทนานี้แบบสละชีวิต เพื่อให้รู้เห็นความจริงของทุกข ถึงแม้จะปวดหนักปวดเบาขนาดไหน ก็จะไม่ยอมลุกหนีจะปล่อยให้มันออกเลย

๐ ต่อสู้กับเวทนาใหญ่

เมื่อท่านพระอาจารย์ได้อุบายจากท่านพระอาจารย์มหาบัวแล้ว ได้เวลาท่านก็เตรียมนั่งขนิตัวเต้มยศ คือ ห่มจีวร ใส่สังฆาฏิ แล้วนั่งโดยตั้งใจเอาไว้ว่า ถ้าผ่านทุกขเวทนานี้ไม่ได้แล้ว จะไม่ยอมลุกจากที่เด็ดขาด

เวลาต่อสู้อยู่นั้น มันทุกข์มาก เจ็บปวดมาก ผิดกันกับทุกขเวทนาที่เคยผ่านมา ฉะนั้น ครบอาจารย์ท่านจึงได้ตั้งชื่อนี้เอาไว้ว่า ทุกขเวทนาใหญ่ ซึ่งไม่มีในตำรา ท่านว่ามันทุกข์จนเหงื่อหรืออะไรภาษาอีสานเขานิยมว่า ยางตาย ออกเปือกหมดทั้งตัว

ท่านว่าเวลายกมือขึ้นดู เหงื่อ (ยางตาย) จะหยดปั๊ๆ ตามนิ้วมือ ท่าน

ว่ามันทุกข์ขนาดนั้นนะ แต่ปรากฏว่าท่านก็ผ่านไปได้ จิตสงบลงรวม ผิดปกติเป็นอัศจรรย์ ทำให้ท่านมีกำลังใจในการปฏิบัติมาก และจากนั้นก็ไม่ได้ปรากฏว่าทุกข์เวทนาใหญ่นั้นได้เกิดขึ้นอีกเลย ท่านว่าจิตมันเปลี่ยนไปคนละอย่างกับสมัยที่ยังสู้มันไม่ได้ คือ เวลานั่งไปทุกข์เวทนาทำท่าจะเกิดขึ้น จิตมันไม่กลัวเหมือนแต่ก่อน ท่านว่ากลับดีใจว่าเราจะได้กำลังใจอีกแล้ว เพราะการต่อสู้แบบนี้ท่านว่าได้กำลังใจคุ้มค่า จึงเกิดความดีใจ แต่เมื่อเรารู้มันแล้ว มันก็ไม่เกิด จะเกิดขึ้นก็ธรรมดา ไม่ใช่เวทนาใหญ่แบบนั้น

หลวงปู่ขาว อนาลโย

๐ เทียบวิเวกไปทางสว่างแดนดิน สองดาว วรขภูมิ

เมื่อออกพรรษาแล้ว ท่านพระอาจารย์ก็ออกวิเวก โดยเดินทางไปทางอำเภอสว่างแดนดิน อำเภอสองดาว และอำเภอวาริขภูมิ ท่านได้เคยไปพักอยู่กับ หลวงปู่ขาว อนาลโย ซึ่งสมัยครานั้นท่านพักอยู่ที่ห้วย

สนอย

ท่านเล่าว่า ตอนพักอยู่กับหลวงปู่ขาวนั้น คงจะเป็นเดือนพฤษภาคม-มิถุนายน ท่านได้เล่าถึงความอดอยากเพราะฝนแล้ง ชาวบ้านอดข้าวกัน ไปบิณฑบาตไม่พอฉัน ต้องอาศัยแม่ชีและสามเณรหาหัวมันและผักเห็ดมาเสริม พอได้ทำความเพียร แต่อย่างไรก็ตามการพักอยู่กับหลวงปู่ขาวที่ห้วยสนอย (ภูเหล็ก) อำเภอสองดาว นั้น ท่านว่าภาวนาดีมาก นอนนิดเดียวก็อิ่ม จิตสงบละเอียดมาก ทั้งหลวงปู่ขาวท่านก็ทำความเพียร คือโดยมากท่านจะไม่ค่อยเทศน์ แต่ท่านทำให้เห็นเป็นตัวอย่าง ปกติท่านเป็นคนที่พูดน้อย แต่ทำความเพียร เดินจงกรม นั่งภาวนามาก

สมัยที่ท่านพักอยู่นั้นก็มีเรื่องที่ขบขันอยู่เรื่องหนึ่ง คือ พระเณรไปบิณฑบาต ท่านได้เห็นผักกระโดนอยู่ริมทาง ท่านจึงจำเอาไว้ว่าหากกลับจะให้เณรเก็บเอา พอบิณฑบาตกลับ ก็สังเกตมาตามทาง พอถึงพุ่มผักกระโดนก็ชี้บอกเณรว่า นี่เณรเอาเลยในพุ่มนั้น บังเอิญวันนั้นมีหญิงสาวคนหนึ่งเขาจะไปไร่ เห็นพระเขาก็หลบเข้าไปซ่อนตัวอยู่ในพุ่มนั้น พอได้ยินเสียงพระและพูดว่า เณรเอาเลย เขาก็ตกใจ ขยับตัว

ท่านจึงได้เห็น เลยอดคนต่างอายุ ผักกระโดนก็ไม่เอา หัวเราะกันตามทาง องค์ที่พูดนั้นไม่ใช่ท่านพระอาจารย์สิงห์ทอง แต่เป็น **ท่านพระอาจารย์สม** ซึ่งท่านก็ได้มรณภาพไปแล้ว

๐ พรรษาที่ ๗-๘

พรรษาที่ ๗ ไม่ทราบว่าคุณจำพรรษาที่ไหน ที่ถ้าเปิดท่านก็เคยพักพักอยู่กับ **ท่านพระอาจารย์อ่อน ญาณสิริ**(วัดป่าโนครธาาราม) บ้านหนองบัวบาน สมัยนั้นท่านอยู่ถ้าเปิด ท่านพระอาจารย์เล่าว่า ที่ถ้าเปิดนี้ภาวนาไม่ค่อยจะดี จะเป็นเพราะอากาศหรืออย่างไรไม่ทราบ ท่านว่าที่ถ้าเปิดนี้รวงนอนเก่ง นอนไม่รู้จักอิ่ม อาหารการฉันก็อดอยากเหมือนกัน ท่านว่ากล้วยน้ำว้าใบเดียวแบ่งกัน ๔ องค์ ต้องอาศัยปลาร้าที่เตรียมไป ให้เณรเอาออกวันละนิด แบ่งกันฉัน แต่เวลาฉันแล้วรวงนอนเก่ง

พระอาจารย์อ่อน ญาณสิริ กับ หลวงปู่ขาว อนาลโย

๐ ไปรับโยมพอมาวช

เมื่อพรรษาที่ ๗ ล่วงแล้ว ท่านพระอาจารย์สิงห์ทองก็กลับบ้านศรีฐาน เพื่อเยี่ยมโยมพ่อ-โยมแม่ของท่าน และได้นำโยมพ่อของท่านไปด้วย ไปบวชเป็นตาปะขาว แล้วฝากโยมพ่อของท่านไว้กับท่านพระอาจารย์อ่อน ครั้นต่อมาโยมพ่อของท่านก็ได้บวชเป็นพระ

๐ วิเวกผ่านดงสีชมพู

สำหรับท่านพระอาจารย์ก็ได้เดินทางโดยมุ่งหน้าไปทางจังหวัดอุดธานี และหนองคาย ในระหว่างทางที่จะไปมีความจำเป็นที่จะต้องผ่าน **ดงสีชมพู** ซึ่งสมัยนั้นยังเป็นดงหนามป่าทึบอยู่มาก และเต็มไปด้วยสัตว์ร้าย

นานาชนิด

พวกชาวบ้านริมดง เขาพากันห้ามไม่อย่าให้ท่านเดินทางไปเพราะท่านไปองค์เดียว เขาเกรงว่าจะหลงทาง ไม่สามารถจะข้ามดงไปได้ในเวลาค่ำมืด ถ้าค้างคืนในดงจะต้องตายแน่ เนื่องจากเสือ ช้าง หมี สัตว์ร้ายเหล่านี้ชุมมาก ท่านหาได้ฟังคำทักท้วงของชาวบ้านซึ่งหวังดีต่อท่านไม่ ด้วยท่านมีความเด็ดเดี่ยวอยู่ว่าตายเป็นตายจะต้องข้ามดงสีชมพูให้ได้ และให้ถึงจุดหมายปลายทางก่อนตะวันตกดินด้วย

ท่านจึงตัดสินใจเดินเข้าสู่ดงสีชมพูทั้งที่ไม่รู้จักทาง โดยสังเกตดวงอาทิตย์เป็นเข็มทิศในการเดินทาง ท่านได้บริกรรม พุท โธ, พุท โธ ไปตลอดระยะทางที่ท่านเดินไปในดงนั้น ซึ่งเต็มไปด้วยรอยเท้าช้าง รอยเท้าเสือ และสัตว์ต่างๆ เต็มไปด้วยพืชช้างและรอยสัตว์ปะปนกัน คล้ายกับสัตว์เลี้ยงไว้ในบ้าน ท่านเดินมุ่งหน้าไปและระมัดระวังจิตของท่านไม่ให้ส่งออกภายนอกเลย

กำหนดความรู้ พุท โธ ติดแน่นแนบกับจิต เดินทั้งวันตั้งแต่ฉันทจ้งหัน เสร็จ ยามเมื่อหิวกระหายน้ำ ก็ได้อาศัยน้ำตามหนองซึ่งสัตว์ป่าลงกิน ทั้งพืชทั้งเถี่ยวใส่ ฉันทพาทาคอท่านว่า เพราะการเดินทางนั้น ไม่ได้เอาน้ำไปด้วย เอาไปแต่กระบอกกรองน้ำ ครูบาอาจารย์ท่านทำอย่างนั้น ถ้าจะเอาน้ำไปด้วยแล้ว ก็จะฉันทแต่น้ำเมื่อหิว แล้วการเดินทางจะไปไม่ได้ไกล น้ำจะลงพื้น เค้าจะพองเดินไม่ได้

ฉะนั้น ครูบาอาจารย์สมัยก่อนท่านจึงไม่เอาน้ำติดตัวไปด้วย และจะได้ลดความหนักในการเดินทาง เพราะแต่บริวารที่จำเป็นก็หนักพอแล้ว ผลที่สุดท่านก็ได้เดินทางผ่านดงสีชมพูไปได้ในวันนั้นโดยปลอดภัย เมื่อเวลาพลบค่ำ สังเกตได้จากการเห็นหมู่บ้านซึ่งปลูกอาศัยอยู่ตามริมดง ก็ทราบว่ถึงที่จุดหมายปลายทางแล้ว

แล้วท่านก็พักวิเวกอยู่ในเขตอำเภอฟื่อนั้น ตามถ้ำมวง ถ้ำจันทาคาด ถ้ำหีบถ้ำนั้นพอสมควรแล้ว ก็เดินทางต่อไปทางอำเภอบำบ่อ และบ้านศรีเชียงใหม่ ปัจจุบันเป็นอำเภอศรีเชียงใหม่ ท่านได้จำพรรษาที่วัดพระดอย บ้านศรีเชียงใหม่ (ชื่อทุกวันนี้ไม่ทราบ) ในพรรษานั้นท่านป่วย

เป็นไข เป็นไขหนัก และพระเณรก็เป็นไขกันหลายองค์ แต่ท่านพระอาจารย์เล่าว่า มักจะได้กำลังใจเมื่อเวลาป่วยไข

เพราะสมัยแต่ก่อนไม่ค่อยมีหมอ มีหมอก็หมอชาวบ้าน อาศัยยาต้มและยาฝน ซึ่งบางทีก็ไม่ค่อยจะหายง่าย และมีเณรองค์หนึ่งซึ่งจำพรรษาด้วยกัน เณรองค์นั้นก็ป่วยและหายก่อน

เวลาพอเดินได้เณรนั้นก็เดินไปถามท่านพระอาจารย์ว่า ครูบาเป็นอย่างไร ยังไขอยู่หรือ ท่านตอบเณรว่า ยังไขอยู่ แล้วท่านพระอาจารย์ถามเณรว่า เณรละหายหรือยัง เณรนั้นตอบว่า หายพอเดินได้ เณรเลยพูดต่อไปว่า โอ้ย ถ้าเป็นอย่างนี้ไม่ให้ผมเป็นอีกซักทีก็ได้ครูบา ท่านพระอาจารย์ก็หัวเราะ เณรนั้นออกจะไม่ค่อยเต็มบาทเท่าไร

ตอนที่ไปเที่ยววิเวกด้วยกันก็มีเรื่องขบขันหลายอย่าง ที่พักจำพรรษาอยู่ด้วยกันในปีนั้นก็มี ท่านพระอาจารย์สุวจน์ สุวโจ, ท่านพระอาจารย์วัน อุตตโม, ท่านพระอาจารย์สม และท่านพระอาจารย์สิงห์ทอง ธมฺมวโร มีหลายองค์ด้วยกัน (ปัจจุบันทุกองค์ได้มรณภาพไปหมดแล้ว)

เมื่อออกพรรษาแล้ว ท่านได้ทราบข่าวว่าหลวงพ่อกของท่านถึงแก่กรรมที่หมู่บ้านกุดสิม อำเภอบัวขาว (อำเภอกุฉินารายณ์) จังหวัดกาฬสินธุ์ ในปี พ.ศ. ๒๔๙๔ อันเป็นพรรษาที่ ๘ ล่วงแล้ว

ท่านจึงเดินทางกลับบ้านศรีฐานเพื่อทำบุญให้กับหลวงพ่อกของท่าน แล้วพักอยู่บ้านนานพอสมควร จึงได้เดินทางออกวิเวกต่อไปทางจังหวัดนครพนม เขตอำเภอมุกดาหาร อำเภอดำชะอี

กองทัพธรรมพระป่ากรรมฐาน สาธุศิษย์สายท่านพระอาจารย์มั่น ภูริทตฺโต (จากซ้ายไปขวา) หลวงปู่สุวัจน์ สุวโจ, หลวงปู่สิงห์ทอง ธมฺมวโร, พระอาจารย์กว่า สมฺโน, หลวงตามหาบัว ญาณสมฺปนฺโน หลวงปู่เทศก์ เทสรังสี, หลวงปู่อ่อน ญาณสิริ, พระอาจารย์ชม (ไม่ทราบฉายา) หลวงปู่กงมา จิรปุณฺโญ, หลวงปู่อ่อนศรี สุขเมโธ, หลวงปู่เหรียญ วรลาโภ

๐ พรรษาที่ ๙-๑๑

จำพรรษาที่วัดป่าบ้านห้วยทราย (วัดป่าวิเวกวัฒนาราม)

ในระหว่าง พ.ศ. ๒๔๙๕-๒๔๙๗ เป็นพรรษาที่ ๙ ถึงพรรษาที่ ๑๑ ท่านได้จำพรรษาอยู่ที่บ้านห้วยทราย ตำบลคำชะอี อำเภอดงคำชะอี ปัจจุบันขึ้นกับจังหวัดมุกดาหาร โดยมี ท่านพระอาจารย์มหาบัว ญาณสมฺปนฺโน เป็นผู้นำ

ในยุคสมัยนั้น ท่านพระอาจารย์มหาบัวท่านเข้มงวดกวดขันกับพระเถร

วัดพุทธธัมมโร คอนคอร์ด แคลิฟอร์เนีย

ที่ไปปฏิบัติกับท่านมาก ยามค่ำคืนท่านพระอาจารย์มหาบัวจะลงเดินตรวจพระเณรในวัดโดยไม่ใช้ไฟฉาย ว่าพระเณรองค์ไหนทำความเพียรอยู่หรือเปล่า ถ้ามองเห็นจุดไฟอยู่ท่านจะไม่เข้าไป ถ้าองค์ไหนดับไฟ ท่านจะเข้าไป เข้าไปจนใต้ถุนกุฏิแล้วฟังเสียงว่านอนหลับหรือเปล่านั่งภาวนา เพราะคนที่นอนหลับส่วนมาก เสียงหายใจจะแรงกว่าธรรมดาที่ไม่หลับ

ถ้าหากว่าองค์ไหนนอนหลับก่อน ๔ ทุ่มแล้ว พอตอนเช้าประมาณตี ๔ ท่านจะเดินตรงไปที่กุฏิของคั่นแหละ และถ้ายังไม่ตื่น ตอนเช้าลงศาลา จะเตรียมบิณฑบาต ท่านจะเทศน์ว่าให้พระเณรองค์นั้น ถ้าท่านได้เตือนถึง ๓ ครั้งแล้วไม่ดีขึ้น ท่านจะขับไล่ออกจากวัดให้ไปอยู่วัดอื่น โดยพูดว่า “ผมสอนท่านไม่ได้แล้วนิมนต์ออกไปจากวัดเสีย”

ฉะนั้น พระเณรยุคบ้านห้วยทรายภายใต้การนำของท่านพระอาจารย์มหาบัว จึงมีความพากเพียรในด้านการทำสมาธิภาวนาเป็นอย่างมาก ต่างองค์ต่างหลักกัน (ภาษากลางไม่ทราบ) คือ บางองค์เวลาหมู่เดินจงกรมจะขึ้นกุฏิแล้วไม่จุดไฟ ทำท่าเหมือนว่านอน แต่ความจริงนั่งภาวนา เวลาหมู่ขึ้นจากทางเดินจงกรมหมดแล้วจึงค่อยลงเดินก็มี ท่านพระอาจารย์สิงห์ทองเคยเล่าให้ฟังว่า สมัยนั้นเหมือนกับว่า พระเณรในวัดนั้นจะไม่ค้างโลกกัน พอตื่นนอนขึ้นมา มองไปเห็นแต่แสงไฟ (แสงโคมไฟ) สว่างไสวตามกุฏิของพระเณร เหมือนกับไม่นอนกัน

สำหรับท่านพระอาจารย์ ท่านก็เร่งความเพียรเต็มที่จนทางเดินจงกรม ลึกเป็นร่อง พระเณรได้ถมทางเดินจงกรมให้บ่อย ท่านพระอาจารย์สิงห์ทองเล่าให้ฟังว่า วันหนึ่งท่านเดินจงกรมอยู่ ระยะนั้นเป็นหน้าหนาว อากาศหนาวมาก ท่านก็ห่มผ้า ๓-๔ ผืนเดินจงกรม พอเดินไปๆ ดึกเข้ามาท่านก็ง่วงนอนมาก เพราะครานั้นท่านอดนอนได้ ๓ คืนแล้ว เดินไปผ้าห่มผืนที่อยู่นอกหลุดออกตกลง ท่านก็ไม่ทราบ พอเดินไปถึงหัวทางเดินจงกรม หันกลับมาเห็นผ้าห่มตัวเองก็ตกใจ ท่านนึกว่าเสือหรืออะไรหนอ

เพราะสมัยนั้นยังมี เดือนก็ไม่สว่างเท่าไร ท่านจึงกระตือรือร้น มั่นกัณเฐมนะไรนา เลยค่อยๆ ขยับเท้าเข้าไปก้มดูใกล้ๆ แล้วเอาเท้าเช็ดดู

ที่ไหนได้ เป็นผ้าห่ม ท่านก็หัวเราะคนเดียวพักใหญ่ เลยหายง่วง การเป็นอยู่ของพระเถรสมัยนั้นอยู่กันอย่างประหยัด บิณฑบาตแบบธุดงค์ คือ ชาวบ้านเขาจะหมกห่ออาหารใส่บาตรพร้อมกับข้าวเหนียว ไม่ได้นำอาหารตามมาส่งที่วัด

แต่ว่าศรัทธาของชาวบ้านแถวนั้นเขาดีมากทั้งๆ ที่ยากจน อดอยาก โดยเฉพาะแล้วเรื่องอาหาร เขามีกบหรือเขียดตัวเดียว อย่างนี้เขาก็แบ่งใส่บาตรได้ ๔ บาตร ๔ องค์ก็มี ในคราวที่อดอยาก มะเขือลูกเดียว อย่างนี้ เขาจะผ่าใส่บาตรได้ ๔ องค์ ทั้งนี้ เนื่องจากทางภาคอีสาน กันดารน้ำโดยเฉพาะหน้าแล้ง บางแห่งต้องไปกินน้ำในสระ พร้อมทั้งตักไปเอาไกลด้วยเป็นระยะทาง ๒-๓ กิโลเมตรก็มี เพราะขุดบ่อไม่มีน้ำ ถึงจะมีบางแห่งน้ำก็เค็มกินไม่ได้ และทำให้สิ่งที่ตามมาด้วยก็คือความอดอยากเรื่องอาหารการกิน

ภาคอื่นบางคนมักจะว่าคนอีสานนี้กินไม่เลือก ก็เพราะเหตุว่าความที่มันหาไม่ได้นั่นเอง มีอะไรเขาก็จับกินไป พวกน้าร้อน น้าชา โกโก้ กาแฟ และน้ำตาล อย่างนี้ ไม่ต้องถามหา แม้แต่ภาพยังไม่เคยเห็นเลย อาศัยเอาแก่นไม้ รากไม้ ใบไม้มาต้มฉัน นานๆ จะมีน้ำอ้อยก้อนที่หนึ่ง แต่ก่อนน้ำอ้อยสมัยนั้นอร่อยมาก ก่อนเดียวแบ่งกันฉัน ๓-๔ องค์ก็ยังพอและอร่อยด้วย ไม่เหมือนน้ำอ้อยสมัยทุกวันนี้

บางปีพระเถรป่วยเป็นไข้มาลาเรียเกือบหมดทั้งวัด ยังเหลือแต่ท่านพระอาจารย์มหาบัวและพระอิกองค์หนึ่งก็มี เป็นผู้ทำกิจวัตรประจำวัน เช่น ปัดกวาดลานวัด และตักน้ำใช้น้ำฉัน บางครั้งท่านพระอาจารย์สิงห์ทองก็ป่วยหนัก จนชาวบ้านได้พากันออกมาอนเฝ้ารักษา แต่ท่านพระอาจารย์เคยเล่าว่า ได้กำลังใจดีในเวลาป่วย เพราะไม่มีที่พึ่ง จะพึ่งกายก็ไม่สบายป่วยไข้ ได้มีโอกาสพิจารณามาก

เมื่อพิจารณากันอยู่ไม่หยุดไม่ถอย มันก็รู้ก็เข้าใจในเรื่องของกายและจิต ครบอาจารย์สมัยก่อนท่านได้กำลังใจเพราะการป่วยไข่นี้มีมาากๆ เลย และกำลังใจท่านก็เข้มแข็ง ไม่เหมือนพระนักปฏิบัติทุกวันนี้ เอะอะก็หโม เอะอะก็หโม นิโรธของนักปฏิบัติก็เลยอยู่กับหโม ไม่ได้อยู่กับธรรมะของพระพุทธเจ้า กำลังใจก็อ่อนแอเอามากๆ เลย เห็นแล้วบางที่

ก็หนอย (รำคาญ) ในช่วงปี พ.ศ. ๒๔๙๕-๒๔๙๗ นี้ พอดกหน้าแล้ง บางปีท่านจะออกไปเที่ยววิเวกตามที่แตกต่างกัน เช่น ภูเขาภูต ภูเขา ภูจ้อก้อ แลวนั้น ท่านพระอาจารย์เคยเล่าให้ฟังเรื่องหนึ่งว่า ท่านได้ไปพักอยู่ที่ วัดป่าบ้านหนองสูง

ปัจจุบันบ้านหนองสูงเป็นกิ่งอำเภอ และชื่อจริงของวัดก็ไม่ทราบ พักอยู่กับ ท่านพระอาจารย์กงแก้ว ขนุดิโก มีชาวบ้านหนองแต้ ถ้าจำไม่ได้ เขาไปนิมนต์ให้ท่านไปดูที่ให้เขา (ไปเหยียบที่ให้เขา) เพราะที่หัวนาของเขานั้นแรงมาก (เข็ดมาก) จะไปตัดไม้ตัดฟันในบริเวณนั้น ไม่ได้ จะต้องมีอันเป็นไปให้เห็น จนเป็นที่รู้จักกันว่าที่นั่นมันแรง เขานิมนต์ท่าน ท่านก็ไป แต่ไม่ทราบว่าคุณไปด้วยกัน ๒ องค์ หรือองค์เดียว จำไม่ได้

พอไปถึงแล้ว เขาก็พาท่านเข้าไปในที่แห่งนั้น ที่นั่นจะทำเป็นหอเล็กๆ ไว้ เมื่อท่านพระอาจารย์ไปถึงแล้ว ท่านก็ว่า ไหนผี มันอยู่ตรงไหน แล้วท่านก็ชี้ใส่นั้น ไม่ทราบว่าคุณปวดขึ้นมาแต่เมื่อไร เสร็จแล้วออกมา ท่านว่า ทำไปเลย มันไม่มีผีดอกนา ไม่เห็นอะไรนี่ แล้วท่านก็กลับวัด พอกลับมาถึงวัด ถึงเวลาบัตกवाद ทำขั้ววัตรก็ทำ สรงน้ำสรงท่า เดินจงกรม พอคำดึกพอสมควรก็ขึ้นกุฏิ ไหว้พระสวดมนต์และนั่งภาวนา แล้วก็พักผ่อนหลับนอน

๐ ผันเห็นผี

เมื่อท่านนอนหลับเคลิ้มไป แล้วฝันว่า เห็นมีคน ๒ คน เดินคุยกันมา เดินผ่านสนามบินนายเตียง สิริขันธ์ มา รูปร่างใหญ่สูงมาก ดำ ท่านว่า มองเห็นแต่ไกล เพราะสูงกว่าป่าไม้แลวนั้น สูงประมาณ ๑๐ เมตร แล้วเดินเข้าไปในวัด พุดกันว่าไหน มันอยู่ไหน แล้วก็ตรงไปยังกุฏิของท่าน พระอาจารย์ กุฏิของท่านเพียงเข้าของคน ๒ คนเท่านั้น ระยะนั้นท่านพระอาจารย์ก็ว่า ท่านปรากฏว่าตัวเองนอนอยู่ และร่างของท่านก็ปรากฏว่าใหญ่ยาวออกเหมือนกัน ในความรู้สึกของท่านนั้นว่าจะไม่หนีจะสู้ แล้วคนหนึ่งก็ก้มลงส่องดูท่านพระอาจารย์ แล้วพุดว่า “อ้าวหลานของเรา อย่าทำท่าน” แล้วก็พากันกลับ

๑ พระราชนิพนธ์ที่ ๑๒

ในปี พ.ศ. ๒๔๙๘ อันเป็นพระราชนิพนธ์ที่ ๑๒ ของท่าน ท่านได้ติดตามท่านพระอาจารย์มหาบัวไปจังหวัดอุดรธานี เพื่อเยี่ยมโยมมารดาของท่าน พระอาจารย์มหาบัว และท่านพระอาจารย์มหาบัวได้พาโยมมารดาของท่านไปพักจำพรรษาที่ใกล้สถานีทดลองเกษตรกรรมนาดกพลัว อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี ซึ่งเป็นสถานที่ที่เขากวายเป็นใหม่ ท่านเล่าให้ฟังว่า ญาติโยมแถวนั้นภาวนาแก่กันหลายคน ท่านอยู่ภาคตะวันออกได้ปีเดียว เนื่องด้วยโยมมารดาของท่านพระอาจารย์มหาบัวไม่ค่อยสบาย อยากกลับบ้าน

ท่านพระอาจารย์มหาบัวจึงได้พาโยมมารดาของท่านกลับจังหวัดอุดรธานี จึงได้ส่งปัจจัยค่าเดินทางไปให้ท่าน และหมู่ที่ยังเหลืออยู่จึงได้เดินทางกลับอุดรธานี โดยนั่งเรือโดยสารมาลงที่กรุงเทพฯ และเดินทางต่อไปยังวัดป่าบ้านตาด ซึ่งสมัยนั้นเพิ่งจะเริ่มตั้งวัดในปี พ.ศ. ๒๔๙๙

๑ สติปัญญากล้า

ท่านพระอาจารย์เคยเล่าให้ฟังว่า คราวที่สติปัญญามั่นกล้า มั่นกล้าจริงๆ พิจารณาอะไร เรื่องที่ใจติดข้องหรือสงสัย มันเหมือนกันกับว่าทิ้งเศษกระดาษใส่ไฟกองใหญ่ๆ มันแวบเดียว แวบเดียวเท่านั้น มันหายสงสัย มันขาดไป ตกไป ใจจึงเพลินในการพิจารณาและค้นหาเรื่องที่ใจยังคิดยังสงสัย เมื่อเจอแล้วพิจารณาเข้าไป มันขาดไปๆ ตกไปๆ จึงทำให้เพลินในการพิจารณา ต่อไปจิตของท่านก็ไหลเป็นน้ำซบน้ำซึมคือไม่มีผลอเลย เว้นเสียแต่หลับ

ก่อนจะหลับพิจารณาอะไร เมื่อตื่นขึ้นก็จับพิจารณาต่อไปได้เลย ครั้นต่อมา จิตของท่านก็ตกวาง จิตว่างนี้ ท่านว่ายังไม่ใช่นิพพานดอกนา บางคนอาจจะเข้าใจว่า จิตว่างนี้คือนิพพาน ท่านว่ายังไม่ใช่ เวลาผ่านไปแล้วค่อยรู้ ท่านว่าต้องย้อนจิตเข้ามารู้ตัวผู้ที่รู้ว่างนั้นอีก

แต่จิตของท่านพระอาจารย์นี้ไม่มีขณะ เหมือนครูบาอาจารย์องค์อื่นๆ

เป็นชนิดที่เหี่ยวแห้งไปเลย (จิตชนิดนี้ในตำราก็คงมีบอก) จากนั้นไป ท่านว่ามันไม่เหมือนแต่ก่อน คือมันไม่ติดกับอะไร เหมือนกับทิ้งเมล็ดงาใส่ปลายเข็มท่านว่า มันไม่ติด ซึ่งแต่ก่อนที่ยังมีกิเลสอยู่มันก็รู้ เมื่อมันหมดทุกสิ่งทุกอย่างแล้ว ที่จะละ จะบำเพ็ญ จะไม่ให้รู้ได้อย่างไร ท่านว่ามันรู้แต่สมมติทั่วไปของโลก ที่ใช้กัน ก็ใช้ไปธรรมดา บางคนอาจจะเข้าใจว่า ครูบาอาจารย์ว่าท่านหมดกิเลสแล้ว ทำไมจึงดู และดุก่ดด้วย ท่านว่าอันนั้นมันเป็นพลังของธรรม มันไม่ใช่กิเลส เราเคยเป็นมาเรารู้ ท่านว่า พวกเรานี้จิตยังไม่เป็นธรรม มันมีแต่พลังของกิเลส

เมื่อเห็นท่านแสดงอาการอย่างนั้น ก็เข้าใจว่าจะเหมือนกันกับเรา ท่านว่าถ้าอยากรู้ให้ปฏิบัติ เมื่อจิตถึงที่สุด หมดความสงสัยในตัว แล้วจะรู้เอง

๐ พระราที่ ๑๓-๑๖

พระราที่ ๑๓-๑๖ ในปี พ.ศ. ๒๔๙๙-๒๕๐๐ ท่านจำพระราที่วัดป่าบ้านดาด ครั้นเมื่อออกพระราแล้ว ญาติทางบ้านศรีฐานได้เขียนจดหมายมาบอกว่า สามเณรน้อย สามเณรอุ่น จะต้องคัดเลือกทหารในปี พ.ศ. ๒๕๐๑

เมื่อเสร็จธุระคือรับกลิ่น ทำธุระเกี่ยวกับการตัดเย็บจีวรเสร็จแล้ว ท่านก็ได้พาสามเณรน้อย สามเณรอุ่น ไปบ้านเพราะเณรสององค์นี้เป็นลูกน้องสาวของโยมแม่ของท่าน ท่านจึงต้องได้เป็นภาระพาไป

พอดีเมื่อไปถึงแล้ว ปรากฏว่ายังไม่ใช่ปีนั้น จะเป็นปี พ.ศ. ๒๕๐๒ แล้ว ท่านจึงได้พาสามเณรสององค์นั้นไปเที่ยววิเวกต่อไปทางอำเภอ Mukdahan (จังหวัด Mukdahan) แคว้นวัด บ้านดงมัน และภูเก้าที่อยู่ใกล้เคียงกับภูจ้อก้อ

ขณะนั้น ท่านพระอาจารย์หล้า เขมปโต ก้อยู่ภูจ้อก้อ ท่านไปเยี่ยมท่านพระอาจารย์สิงห์ทองที่ภูเก้า จากนั้นคณะท่านพระอาจารย์สิงห์ทองก็ได้เดินทางต่อไปยังบ้านห้วยทราย ซึ่งระยะนั้น ท่านพระอาจารย์ศรี มหาวีโรท่านได้พาพระเณร ศิษย์ของท่านพักอยู่ก่อนแล้ว

พระอาจารย์หล้า เขมปัตโต

พระอาจารย์ศรี มหาวิโร

คุณแม่ชีแก้ว เสียงล้ำ (องค์ข้างหลัง) ถ่ายภาพกับเพื่อนแม่ชี
ณ สำนักชีบ้านห้วยทราย ต.คำชะอี อ.คำชะอี จ.มุกดาหาร

๑ พักอยู่ที่บ้านห้วยทราย

ก่อนหน้าที่ท่านจะไปถึง มีชาวบ้านห้วยทรายคนหนึ่งชื่อว่า พ่อปิ่น เขาจะซื้อที่ เขาจึงมากราบเรียนท่านพระอาจารย์ศรีว่าจะสมควรซื้อไหม เพราะที่แห่งนั้นมันแรงมาก (เข็ดมาก) มีน้ำไหลซึมอยู่ตลอด ทั้งหน้าแล้งหน้าฝน

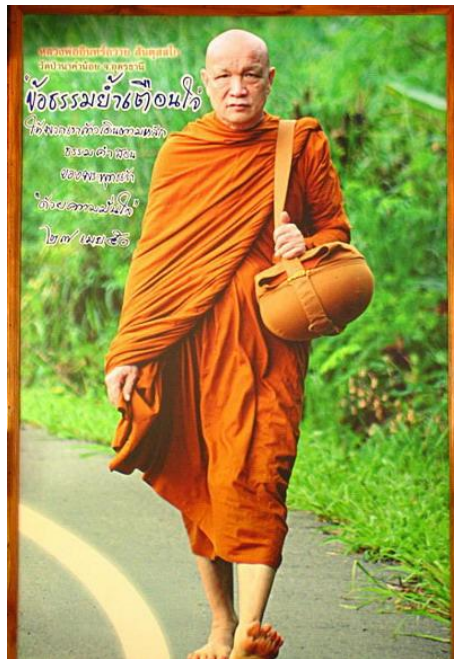
ท่านพระอาจารย์ศรีเลยบอกว่า ถ้าเขาจะขายก็ซื้อเอาไว้เสีย แล้วเอาตมาจะไปปักให้ดอก เพราะที่มันแรง ยิ่งกว่านี้ก็เคยได้ไปปักให้เขาอยู่แล้ว พ่อปิ่นก็เลยซื้อเอาที่แห่งนั้นแล้วก็ทำตะแคร่ร้านไว้ ๗ แห่ง เพราะพระเถรที่ไปกับท่านพระอาจารย์ศรีมีหลายองค์ เมื่อเขาทำเสร็จแล้วก็มานิมนต์ท่านให้ไปปักให้ ก็พอดีท่านพระอาจารย์สิงห์ทองไปถึง ท่านพระอาจารย์ศรีก็เลยพูดว่า เอา ครุบา ไปปักให้เขาหน่อย เพราะท่านพระอาจารย์ศรีอ่อนกว่า จึงเรียกครุบา ท่านพระอาจารย์ว่า ก็ใครบอกให้เขาทำก็ไปซื้อ แล้วเถียงกันไปเถียงกันมา ท่านพระอาจารย์ศรีว่า หมูผมฝากให้ครุบานั่นแหละไป ผลที่สุดท่านพระอาจารย์สิงห์ทองเป็นผู้แพ้ เลยได้ไปปักในที่แห่งนั้น

ณ ที่แห่งนั้นอยู่ใกล้กับสำนักของ **คุณแม่ชีแก้ว เสียงล้ำ** เวลาออกไปจากบ้านห้วยทรายจะมองเห็น ท่านพระอาจารย์สิงห์ทองได้ไปกับสามเถรน้อย ส่วนข้าพเจ้า (ท่านพระอาจารย์อุ่น ลีธรรมโม) ท่านไม่ให้ไปด้วย ให้ดูแลรักษาบริวารที่ไม่ได้เอาไปด้วย เมื่อท่านไปถึงวันแรก พอจะค่าท่านก็สร้งน้ำ แล้วก็ลงเดินจงกรม พอเหนื่อยและดิ้น หน้อยท่านก็ขึ้นแคร่ขึ้นร้าน ไหว้พระสวดมนต์ เสร็จแล้วก็จะนั่งภาวนา ก่อนจะนั่งภาวนาท่านได้นึกในใจว่า ถ้าหากมีเจ้าที่เจ้าฐานอยู่นี้ ก็ขอให้ขยับขยายไปที่อื่นเสีย

เพราะที่นี้ชาวบ้านเขาจะทำ อยากทำกิน ทำทาน หรือว่าถ้าไม่ไปแล้วก็อย่าเบียดเบียนเขา ท่านนี้ก็อย่างนั้นแล้วก็นั่งภาวนา มีแปลกผิดสังเกตอยู่ว่า น้ำที่เคยไหลซึมอยู่นั้นปรากฏว่ายวนเข้ามาทุกวัน คือ เข้ามาๆ จนวันที่ ๗ ยังเหลืออยู่แต่ปากบ่อเท่านั้น พอท่านพักอยู่ได้ครบ ๗ วัน แล้วท่านก็กลับวัด

๐ พญานาคอพยพหนีไปถ้ำมวง

ต่อมา **คุณแม่ชีเจียง** ซึ่งอยู่สำนักชีไกล่ที่แห่งนั้น แม่ชีองค์นี้เป็นน้องสาวของโยมพ่อ ท่าน**พระอาจารย์อินทร์ถวาย สนตุสสโก** วัดป่าบ้านนาคำน้อย ตำบลบ้านก้อง อำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานี (ในปัจจุบัน) เขาไปจ้งหันที่วัด แล้วถามท่านพระอาจารย์สิงห์ทองว่า ได้ปรากฏอะไรบ้าง

พระอาจารย์อินทร์ถวาย สนตุสสโก

ท่านพระอาจารย์ตอบว่า มันจะมีอะไร คุณแม่ชีเจียงเลยพูดว่า เขาไปลาขำน้อย ถามเขาว่าจะไปไหน เขาบอกว่าจะไปอยู่ถ้ำมวง ทำไมจึงจะไป ท่านพระอาจารย์สิงห์ทองบอก ท่านบอกว่าอย่างไร เขาก็พูดให้ฟัง คำพูดนั้นเป็นคำพูดคำเดียวกับที่ท่านพระอาจารย์นึก และคุณแม่ชีเจียงยังบอกให้แสดงรอยไ่วให้ดูด้วย เวลาเช้าแม่ออกไปจ้งหัน ได้พาแม่ออกไปดูเป็นรอยคล้ายๆ กับรอยรถยนต์ คุณแม่ชีเจียงพูด

ต่อมาคุณแม่ชีเจียงก็พูดอีกว่า มีเจ้าที่อยู่ภูหินขันธ บ้านดงมัน อำเภอ

มุกดาหาร (จังหวัดมุกดาหาร ในปัจจุบัน) มาลาว่า ผมจะไปเกิด ผมไปลาท่านพระอาจารย์สิงห์ทองมา คุณแม่ซีเจียงถามว่า รู้จักท่านด้วยหรือ เขาบอกว่ารู้ เขาได้เคยไปปฏิบัติท่านอยู่ที่ภูวัด บ้านดงมัน เพราะเขาสองลูกนี้อยู่ใกล้กันอยู่คนละฝั่งทาง ผมอยู่ภูปิ่นชั้นนี้มาได้ ๒ หมื่นปีแล้ว ผมจะไปเกิด แต่ไม่ทราบว่าจะไปเกิดที่ไหนและเกิดเป็นอะไร

ความรู้ของท่านพระอาจารย์ที่เกี่ยวกับด้านนี้ ตามที่เคยอยู่กับท่านมา เข้าใจเอาเองว่าความรู้ของท่านในด้านนี้ไม่มี บางคนอาจเข้าใจว่า ครูบาอาจารย์ที่ท่านภาวนาเป็นแล้วจะรู้ทุกสิ่งทุกอย่างไปนั้นไม่ใช่ จะเป็นได้เฉพาะบางรายเท่านั้น ไม่ทั่วไป แต่ว่า **อัสวักขยญาณ** คือรู้วากิเลสหมดไปนี้เหมือนกันหมด ส่วนความรู้ปลีกย่อยนี้ไม่เหมือนกัน ผู้ที่ได้ศึกษาดำรงทางศาสนาอาจจะเข้าใจ แต่ผู้ที่ศึกษาน้อยอาจจะยังสงสัย จึงได้เขียนไว้ในที่นี้ด้วย

พญานาคที่วานั้น เดิมนั้นกลับมาที่เดิมแล้ว และมีน้ำไหลซึมออกมาอีกเหมือนเดิม จากนั้นท่านก็ได้เที่ยววิเวกต่อไปทางอำเภอรอดุพนม จังหวัดนครพนม กลับมาอำเภอนาแก พักอยู่ที่ถ้ำตาฮุด ปัจจุบันชื่อถ้ำโพธิ์ทอง บ้านแจ้งมะหับ พักอยู่นั้นได้ประมาณ ๑ เดือน มีเรื่องที่ขบขันอยู่เรื่องหนึ่ง คือเมื่อท่านพักอยู่นั้น ชาวบ้านยังไม่รู้จักท่านเพราะไม่เคยอยู่มาก่อน เขาพากันถามถึงชื่อของท่าน ท่านก็บอกชื่อท่านว่า **ญาพ่อฝักกะโดน** คือปกติท่านพระอาจารย์ท่านจะชอบฉันฝักเป็นพิเศษ และหน้านั้นฝักกะโดนกำลังออกดอก ท่านก็เลยบอกชื่อของท่านแบบนั้น ชาวบ้านพากันหัวเราะ พอพักที่นั่นพอสมควรแล้ว ก็เดินทางกลับบ้านห้วยทราย และจำพรรษาที่บ้านห้วยทรายในปี พ.ศ. ๒๕๐๑ เมื่อออกพรรษาแล้ว ท่านก็กลับบ้านศรีฐานอีกประมาณเดือนธันวาคม พาสามเณรน้อย สามเณรอุ่น ไปรับใบหมายเรียกจะเข้าเกณฑ์ทหาร แต่เนื่องจากสามเณร ๒ องค์นี้สอบนักธรรมได้ คือทางการเขาอนุญาตให้ยกเว้นได้ ท่านจึงขอให้เขายกเว้นให้ เมื่อเสร็จธุระแล้วท่านก็ออกจากบ้านศรีฐานไปทางอำเภอมุกดาหาร (จังหวัดมุกดาหาร ในปัจจุบัน) ไปพักอยู่ที่ภูวัดเพราะว่าภูวัดนี้อากาศดี ท่านพระอาจารย์ชอบสถานที่แห่งนี้

หลวงปู่บัว สิริปุณฺโณ

พระอาจารย์อุ่น (อุ่นหล้า) ลีธรรมโม

มีเวลาผ่านไปทางนั้น ท่านจึงมักจะไปพักอยู่บ่อย เมื่อพักอยู่พอสมควรแล้วก็เดินทางต่อไปยังภูเก้า บ้านโคกกลาง สมัยก่อนขึ้นกับอำเภอคำชะอี แต่ทุกวันนี้คงขึ้นกับอำเภอนิคมน้ำอ้อย ครั้นพักอยู่ที่ภูเก้าพอสมควรแล้ว ก็ได้เดินทางต่อไปยังบ้านห้วยทราย และได้ทำการบวชพระให้แก่สามเณรน้อย สามเณรอุ่น ในปี พ.ศ. ๒๕๐๒ ท่านก็ได้จำพรรษาที่บ้านห้วยทรายอีก ๒ พรรษา

๐ พรรษาที่ ๑๗-๑๙

เมื่อออกพรรษาแล้วก็ได้เดินทางกลับมาทางจังหวัดอุดรธานี เข้าไปยังสำนักวัดป่าบ้านดาด และในปี พ.ศ. ๒๕๐๓ นั้นก็ได้พักจำพรรษาอยู่ที่วัดป่าบ้านดาด ครั้นออกพรรษาแล้ว ท่านก็ได้เดินทางไปยังวัดราษฎร์สงเคราะห์ (วัดป่าหนองแขง) ตำบลหนองบัวบาน อำเภอหนองวัวซอ ของ หลวงปู่บัว สิริปุณฺโณ

ครั้นเมื่อพักพอสมควรแล้ว ท่านพระอาจารย์ก็เดินทางต่อไปยังวัดถ้ำกลองเพล ของหลวงปู่ขาว อนาลโย ขณะนั้นท่านพระอาจารย์ชวนท่านก็พักอยู่ที่นั่น แล้วท่านก็เลยชวนกันไปเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่ ที่ไปด้วยกันก็มี ท่านพระอาจารย์จวน กุลเชฏโฐ, ท่านพระอาจารย์สิงห์ทอง ธมฺมวโร, ท่านพระอาจารย์เพียร วิริโย, หลวงพ่อไท และสามเณรอีก ๑ องค์ชื่อ สามเณรคำสี ที่แรกท่านก็ได้นั่งรถ ต่อเมื่อหมดค่ารถแล้วก็เดิน ท่านพูดว่าการเดินทางคราวนี้ลำบากมากเพราะขึ้นๆ ลงๆ ตามเขาระหว่างเมืองเลยตอนนครไท เหน็ดเหนื่อยมากไม่เหมือนเดินตามที่ราบ และเดินทางจนถึงจังหวัดเชียงใหม่โดยนั่งรถบ้าง เดินบ้าง

เมื่อไปถึงเชียงใหม่แล้วก็ได้ไปดูหลายแห่งและพักอยู่นานพอสมควร ท่านว่าทางเชียงใหม่นี้ไม่เป็นที่สบายของท่าน ท่านก็ได้เดินทางกลับอีสานอีกโดยนั่งรถไฟ ตอนที่นั่งรถไฟกลับท่านก็เล่าเรื่องขบขันให้ฟังว่า มีพระองค์หนึ่งมาคุยด้วย คุยไปหลายเรื่องหลายราว พระองค์นั้นพูดว่าท่านได้ภาษาทุกภาษา ท่านพระอาจารย์คงจะรำคาญหรือท่านคิดจะหยอกเล่นก็ไม่ทราบ ก็พูดภาษาอันหนึ่งขึ้นมา สำเนียงเหมือนสำเนียงภาษาญวน

แต่คำพูดนั้นองค์ท่านพระอาจารย์เองก็ไม่รู้จัก เป็นภาษาป่า พอดกประโยค ท่านพระอาจารย์จวนก็ขึ้นรับเลย สำเนียงคล้ายๆ กัน โดยที่ไม่ได้นัดกันเอาไว้ เมื่อพูดแล้วก็หน้าตาเฉย พระองค์นั้นมองหน้าเพราะท่านติดภาษาป่า ท่านว่าจำมันก็ไม่รู้ดอก แม้แต่เราคนพูดเองยังไมรู้ท่านว่า

ในปี พ.ศ. ๒๕๐๔-๒๕๐๕ นี้ ท่านจำพรรษาที่บ้านห้วยทรายอีก เมื่อออกพรรษาได้เวลาพอสมควรแล้ว ท่านก็ได้เดินทางมาอุดรธานีอีก เข้าไปที่วัดราษฎร์สงเคราะห์ (วัดป่าหนองแขง) ของหลวงปู่บัว สิริปัญโญ ครั้นพักอยู่ที่วัดราษฎร์สงเคราะห์ (วัดป่าหนองแขง) ได้นานพอสมควรแล้ว ก็ได้กราบลาหลวงปู่บัว พาข้าพเจ้า (ท่านพระอาจารย์อุ่น ลีธมฺโม) ไปเที่ยววิเวกทางถ้ำจันทร์ อำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย ในระยะนั้นพวกทหารป่า ผกค. กำลังเริ่มระบอบ พวกทหาร

คอยสอดส่องดูแลอยู่ทุกแห่ง ที่ถ้าจันทร์นั้นแต่ก่อนยังเป็นดงหนาป่าทึบ

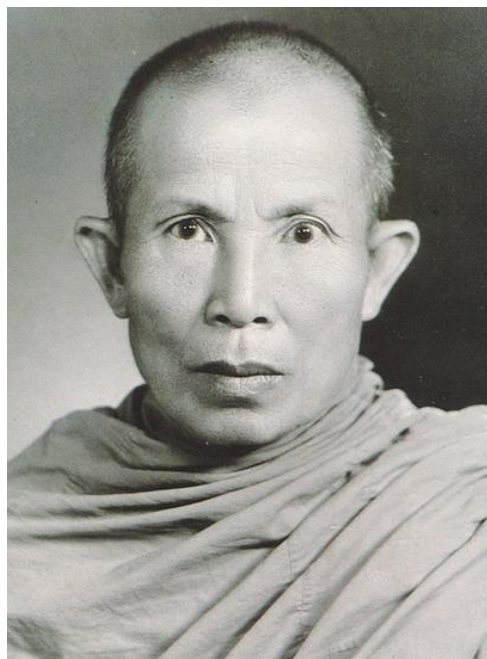
เมื่อท่านพระอาจารย์จวนไปพักอยู่ที่นั่น ก็ได้มีชาวบ้านพากันอพยพเข้าไปปลูกบ้าน บุกเบิกป่า ในระยะนั้นก็มียูอยู่ประมาณ ๓๐-๔๐ ครอบครัว

วันหนึ่ง พอทำข้อวัตรปิดกวาดเสร็จ ก็สร่งน้ำอาบนํ้ากัน เสร็จแล้วก็รวมกันฉีบน้ำร้อน และพูดคุยกันไปหน่อย ข้าพเจ้า (ท่านพระอาจารย์ อุณ ลีตธมโม) จึงออกไปเก็บผ้าอาบนํ้าที่ตากปูไว้กับลานหิน มองเห็นเครื่องบินปีกตัดบินข้ามมาจากฝั่งลาว มองเห็นเครื่องบินลำนั้นเอียงปีกและบินผ่านเข้ามายังถ้ำจันทร์ ข้าพเจ้าก็เลยกวักมือใส่ เครื่องบินลำนั้น คงจะเป็นเครื่องบินลาดตระเวน พอเครื่องบินลำนั้นเห็นก็เลยบินวนบินเวียนอยู่นั่น

เขาคงผิดสังเกต คงจะเข้าใจว่าเป็นทัพของพวก ผกค. จึงได้บินอย่างนั้น บินเวียนอยู่จนมืด ได้ประมาณทุ่มเศษๆ แล้วค่อยหนี ท่านพระอาจารย์จวนก็ได้ไฟฉาย ๒ กระบอกส่องขึ้นใส่เครื่องบินแล้วเด่นล่อ

เครื่องบินยี่วนเวียนกันใหญ่ ไปทางทิศเหนือ ทิศใต้ ทิศตะวันออก ทิศตะวันตก คิดดูธรรมดาแล้วมันก็บ้าทั้ง ๒ ทางนะ ทั้งทางอากาศและทางดิน พวกเราก็ไม่กลัว เพราะพวกเราไม่มีอะไรนี่ ดีเขาไม่ยิงปืนลงมาใส่ ถ้าเขายิงปืนลงมาก็คงกลัวอยู่แหละ เพราะลูกปืนมันใช้ญาติพี่น้องของใคร

เมื่อพักอยู่ที่ถ้ำจันทร์นานพอสมควรแล้ว ท่านก็ได้พากันมาทางอำเภอสว่างแดนดิน พร้อมทั้งท่านพระอาจารย์จวนและพระติดตามท่านพระอาจารย์จวน พอดีเป็นงานสงฆ์ทำบุญครบรอบ **ท่านพระอาจารย์พรหม จิรปุณฺญ** วัดบ้านดงเย็น (วัดประสิทธิธรรม) ตำบลดงเย็น อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี

พระอาจารย์พรหม จิรปญฺโญ

พระอาจารย์กงมา จิรปญฺโญ

เมื่อเสร็จงานท่านแล้ว ก็ได้เดินทางต่อไปวัดดอยธรรมเจดีย์ ตำบลตองโขบ อำเภโคกศรีสุพรรณ จังหวัดสกลนคร ไปในงานเผาศพของ ท่านพระอาจารย์กงมา จิรปญฺโญ เสร็จงานแล้วท่านพระอาจารย์จวนและพระติดตามก็ได้เดินทางไปวิเวกแถวอำเภอนาแก ถ้ำตาสด (ถ้ำโพธิ์ทอง)

ท่านพระอาจารย์สิงห์ทองท่านก็กลับบ้านศรีฐานอีก เพื่อเยี่ยมโยมแม่ของท่าน และได้เอาโยมแม่ของท่านบวชพร้อมกับน้องสาวของโยมแม่ของท่าน ซึ่งเป็นโยมแม่ของข้าพเจ้า (ท่านพระอาจารย์อุ้น สุตธมโม) ตอนที่เอาพวกโยมแม่บวชนี้ ไปตั้งเามาเล่นนะ กระทั่งพ่อของพวกเขาโยมแม่ พวกโยมแม่ก็ไม่ได้ลา เพราะผู้เฒ่าไปทุ่งนายังไม่กลับ ครั้นต่อมา ๒-๓ วัน ผู้เฒ่ามาตักบาตร ไม่เห็นลูกสาวมาตักบาตรด้วย ก็เลยถามหมู่ที่ตักบาตรอยู่ด้วยกันว่า เขาอ้อบ อีบุบผา ไปไหน ไม่เห็นมาตักบาตร ๒-๓ วันแล้ว

พวกหมู่ที่รู้จักก็หัวเราะแล้วบอกว่า ท่านพระอาจารย์สิงห์ทองเอาไป
บวชแล้ว และไปแล้ว ไปทางสกลนคร อุตรธานี โนนแหะ ผู้เฒ่าก็เลย
ออกอุทานว่า โอ้ย มันจะบวช มันก็ไม่บอกกุชั๊กคำน้อ คิดแล้วก็น่า
สงสารผู้เฒ่า มัวแต่ไปทุ่งนา หลานขโมยเอาลูกสาวหนีจ้อย

ในยุคนั้น อายุของโยมแม่ของท่านพระอาจารย์ได้ประมาณ ๖๖-๖๗
ปี แล้วท่านพระอาจารย์ก็ได้พาโยมแม่ของท่านเดินทางไปอุดรฯ เข้า
ไปสู่วัดป่าบ้านดาด อยู่วัดป่าบ้านดาดกับท่านพระอาจารย์มหาบัวได้
ประมาณ ๒ เดือน

คือที่วัดป่าบ้านดาดนี้ ท่านพระอาจารย์ไม่ถูกกับอากาศที่ท่านได้เคย
อยู่มา ๓ ปี ปีแรกก็ไม่ค่อยเท่าไร พอปีที่ ๒ ที่ ๓ นี่แพ้มาก คือ ค้นตาม
ตัว ตามผิวหนังอ่อนๆ แล้วเป็นตุ่มขึ้นพองคล้ายๆ กับไฟไหม้ เสร็จแล้ว
ก็เปื่อย

คุณหมอวย เกตุสิงห์

ขอโทษ เวลาท่านไปบิณฑบาต ต้องได้อาผ้ามัดเอาไว้ เพราะกลัว น้ำเหลืองติดผ้า มันเป็นที่ลูกอ๊ณฑะด้วย จนจะเดินไม่ได้บางที ในช่วง นั้น **คุณหมอมวย เกิดสิงห์** ก็ได้เข้าไปวัดป่าบ้านตาดแล้ว

คุณหมอมวยท่านสงสัยน้ำ เอน้ำไปตรวจ ไปวิจัยก็ไม่พบอะไร ท่าน พระอาจารย์เคยพูดว่า อุตส่าห์ไปอะ อากาศไม่เป็นที่สบายมันเป็นอย่าง นี้ ท่านเคยเล่าว่า ถ้าหากว่าอากาศไม่ผิดกับท่านอย่างนี้ ท่านจะอยู่กับ ท่านพระอาจารย์มหาบัวไปตลอด เพราะการอยู่กับครูบาอาจารย์ ภาระธุระมันน้อยไม่เหมือนอยู่เฉยๆ เรา เพราะภาระส่วนมากก็เป็นของ ครูบาอาจารย์ เรามีเพียงแค่คอยรับใช้ท่าน มันสะดวกสบายดี ท่านเคย พูด

เมื่อท่านไปอีก (พาโยมแม่ไป) ก็แสดงอาการขึ้นอีกโรคที่ว่า แต่เมื่อ ออกไปจากวัดป่าบ้านตาดแล้วก็หาย โดยที่ไม่ต้องฉันทยูกันยาอะไร แต่อยู่วัดป่าบ้านตาดนั้น ทั้งฉันทยา ทั้งทายา มันก็ไม่หาย เมื่อเริ่มมี อาการเกิดขึ้นอย่างนั้นแล้ว ท่านก็กราบเรียนท่านพระอาจารย์มหาบัว ว่าจะต้องได้พาโยมแม่ของท่านออกไปอยู่ที่อื่น แล้วท่านก็ปรึกษากัน ว่าจะพาไปอยู่ที่ไหน ก็เลยตกลงจะไปอยู่กับหลวงปู่บัว สิริปุณโณ วัด ราษฎร์สงเคราะห์ (วัดป่าหนองแขง) บ้านหนองแขง

๑ ผีเปรตบ้านกุดเรือคำ

ขอย้อนกลับมาพูดเรื่องผีเปรตอีกครั้ง ในปีหนึ่งท่านพระอาจารย์ได้ ออกเที่ยววิเวกในหน้าแล้ง เมื่อท่านวิเวกไปถึงวัดกุดเรือคำ บ้านกุด เรือคำ ตำบลกุดเรือคำ อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดสกลนคร ก็เป็นเวลา จวนจะมีด ท่านได้เข้าไปในวัดกุดเรือคำ พระเณรก็ต้อนรับจัดสถานที่ ให้พัก ท่านเล่าว่ากุฏิว่างก็มีอยู่หลายหลัง แต่จัดให้ท่านและท่านพระ อาจารย์เพียรพักที่ศาลาปฏิบัติธรรม สังเกตดูพระเณรรวมกันอยู่กุฏิละ หลายองค์ทั้งๆ ที่กุฏิว่างยังมี

เมื่อท่านสร่งน้ำเสร็จเรียบร้อยแล้ว ท่านก็ครองผ้าไปกราบนมัสการท่าน

วัดพุทธธัมมโร คอนคอร์ด์ แคลิฟอร์เนีย

เจ้าอาวาส ซึ่งมีนามว่า **พระอุปัชฌาย์เถื่อน** หรือ **พระครูอดุลสังขกิจ (หลวงปู่มหาเถื่อน อุชุกโร)** โดยให้ ท่านพระอาจารย์เพียร วิริโย อยู่เฝ้าบริวาร ครั้นกราบทานเจ้าอาวาสแล้วก็พูดคุยกันต่อจนเป็นเวลาประมาณ ๓ หุ่่ม ท่านจึงกลับมาที่พักแล้วก็ทำวัตร ไหว้พระ สวดมนต์ ยังทำวัตรไม่ทันถึงไหน ท่านได้ยินเสียงดังข้างนอกก็อกแวกๆ นี้กว่าหมามันจะมาคาบรองเท้าหนีเพราะเป็นรองเท้าหนัง ท่านจึงหยุดออกไปเก็บรองเท้าเข้ามาไว้ข้างใน แล้วไหว้พระต่อ

เสียงนั้นก็ยังดังอยู่ ดังเข้ามาในห้องที่นี่ เมื่อไหว้พระเสร็จท่านก็ส่องไฟฉายไปดู เห็นท่านพระอาจารย์เพียรนั่งภาวนาอยู่ จึงถามท่านพระอาจารย์เพียรว่า เสียงอะไร ท่านพระอาจารย์เพียรตอบว่า มันดังอยู่นานแล้ว

บางทีก็เข้าใจว่าตู้พระไตรปิฎกล้ม ท่านพระอาจารย์เพียรพูด...ถ้าดับไฟเสียงจะดังขึ้น ต่างองค์ต่างก็ส่องไฟฉายไปดู ก็ไม่เห็นพบอะไร เมื่อดูอยู่ชั้นล่างเสียงจะไปดังอยู่ชั้นบน เพราะศาลาเป็น ๒ ชั้น เมื่อตามขึ้นไปดูชั้นบน ก็จะมาดังอยู่ชั้นล่าง จนท่านทั้งสององค์แน่ใจว่า นี่คงจะเป็นเปรตแน่ แล้วท่านพระอาจารย์สิงห์ทองก็เลยพูดว่า ถ้าเป็นเปรตจริง ก็อย่ามารบกวนเพราะเดินทางมาเหนื่อย จะเป็นบาปเป็นกรรมหนักยิ่งกว่าเก่านะ ให้ไว้พักบ้าง จากนั้นเสียงก็ได้เงียบไปตลอดคืน ไม่มีเสียงรบกวนอีก

พระอาจารย์เพียร วิริโย

๐ คนที่เป็นเปรต

คนที่เป้นเปรตนั้นเดิมเป็นทายกวัด เก็บปัจจัย (เงิน) ของวัด แล้วนำไปซื้อหอย (ซื้อเบอร์) ยังไม่ทันได้ใช้แทน และไม่ได้ส่งบอกลูกเมียเอาไว้ เมื่อตายไปแล้วจึงเป็นเปรต ชาวบ้านก็ไมรู้แน่ๆ เป็นใครกันแน่ แต่สงสัยเพราะคนนี้ตายไปจึงมีเปรต ลูกเมียก็ทำบุญอุทิศให้แต่ก็ยังไม่หาย ครั้นต่อมามีคนเห็นคือเห็นทายกคนนั้นนั่งห้อยเท้าไขวขาอยู่ที่แห่งใดแห่งหนึ่งในวัด

จึงได้แน่ใจว่าเป็นคนคนนี้แน่ๆ แล้วลูกเมียก็ตกใจ เทียวค้นหาหลักฐานที่เกี่ยวกับเงินของสงฆ์ที่แก่เก็บรักษาเอาไว้ เสร็จแล้วก็ได้นำเงินมาแทน มามอบคืนสงฆ์ เปรตนั้นจึงได้หาย

๐ พรพฐาที่ ๒๐-๒๑

ท่านพระอาจารย์สิงห์ทองได้พาโยมแม่ของท่านไปพักอยู่กับ หลวงปู่

บัว สิริปณฺโณ ฦ วัดราษฎร์สงเคราะห์ (วัดป่าหนองแขง) บ้านหนองแขง ตำบลหนองบัวบาน อำเภอหนองบัวขอม จังหวัดอุดรธานี ในปี พ.ศ. ๒๕๐๖-๒๕๐๗ และได้อยู่ด้วยความสะดวกสบายทุกอย่าง ด้วยอาศัยบารมีของหลวงปู่บัว ซึ่งระยะนั้นก็มี **คุณแม่ชีเทียบ** เป็นหัวหน้าแม่ชีที่วัดราษฎร์สงเคราะห์ (วัดป่าหนองแขง) ได้พักอยู่ที่วัดราษฎร์สงเคราะห์ (วัดป่าหนองแขง) นั้นเป็นเวลา ๒ ปี อันเป็นพรรษาที่ ๒๐-๒๑ ของท่านพระอาจารย์

๐ พรรษาที่ ๒๒-๓๖

สาเหตุที่จะได้มาอยู่วัดป่าแก้วชุมพล

ชาวบ้านในหมู่บ้านชุมพล บ้านขาม บ้านคำเจริญ ซึ่งชาวบ้าน ๒-๓ หมู่บ้านนี้ส่วนมากจะอพยพมาจากเขตจังหวัดอุบลราชธานี และชาวบ้าน ๒-๓ หมู่บ้านนี้ส่วนมากจะเป็นลูกๆ หลานๆ ของหลวงปู่ขาว อนาลโย แห่งวัดถ้ำกลองเพล จังหวัดหนองบัวลำภู ซึ่งชาวบ้านเหล่านี้ได้ติดตามปฏิบัติรับใช้หลวงปู่ขาวมาโดยตลอด เช่น ปีที่ท่านพักจำพรรษาที่ภูค้อ อำเภอวังสามหมอ จังหวัดอุดรธานี ชาวบ้านเหล่านี้จะตามส่งเสียเรื่องเสบียงอาหารมาโดยตลอด เพราะที่ภูค้อนั้นไม่มีหมู่บ้านที่จะบิณฑบาต จะต้องอาศัยชาวบ้านเอาเสบียงไปส่ง โดยให้แม่ชีทำถวายท่าน และสมัยที่ท่านพักจำพรรษาอยู่ที่ภูวัง อำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย เป็นต้น

เฉพาะหมู่บ้านชุมพล “วัดป่าแก้วชุมพล” แห่งนี้เป็นวัดที่ หลวงปู่ขาว อนาลโย และ หลวงปู่พรหม จิรปณฺโณวัดบ้านดงเย็น (วัดประสิทธิธรรม) จังหวัดอุดรธานี นำพาริเริ่มสร้างขึ้น และท่านได้อยู่จำพรรษากับชาวบ้านเป็นเวลา ๒ ปี คือ ปีที่ตั้งวัดที่แรกเป็นปี พ.ศ. ๒๔๙๔ และ ปี พ.ศ. ๒๕๐๐

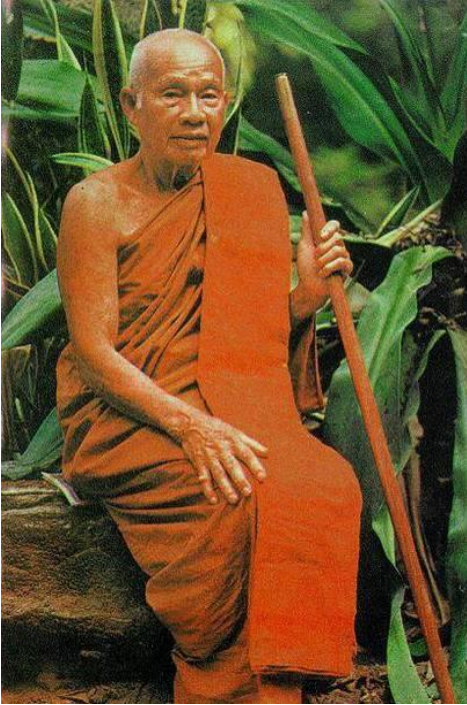
ครั้งหลวงปู่ขาวท่านกลับมาจากภูวัง ในปี พ.ศ. ๒๕๐๘ นี้ ชาวบ้านได้ไปขอพระจากหลวงปู่ขาว เนื่องจากทางวัดป่าแก้วชุมพลนี้ขาดพระที่จะอยู่ประจำวัด หลวงปู่ขาวท่านจึงได้แนะนำให้ไปนิมนต์ ท่านพระอาจารย์สิงห์ทอง ธมฺมวโร ที่วัดราษฎร์สงเคราะห์ (วัดป่าหนองแขง) บ้านหนองแขง

ชาวบ้านได้พยายามติดตามนิมนต์ท่านพระอาจารย์อยู่หลายครั้งหลายหน ตั้ง ๖-๗ ครั้ง ผลที่สุดก็ประสบความสำเร็จ เหตุที่ท่านพระอาจารย์ไม่รับนิมนต์งายนั้น ก็เพราะท่านคิดว่าไม่ใช่ท่านองค์เดียว แต่มีโยมแม่ของท่านด้วย เกิดเมื่อไปแล้วโยมแม่ไม่สะดวกจะลำบาก เพราะอยู่กับหลวงปู่บัวนั้นสะดวกแล้ว เมื่อท่านเห็นว่าชาวบ้านชุมพลเขาเอาจริงเอาจังและรับสภาพทุกอย่าง จะไม่ให้ครูบาอาจารย์และโยมแม่ขัดข้อง จึงได้รับนิมนต์

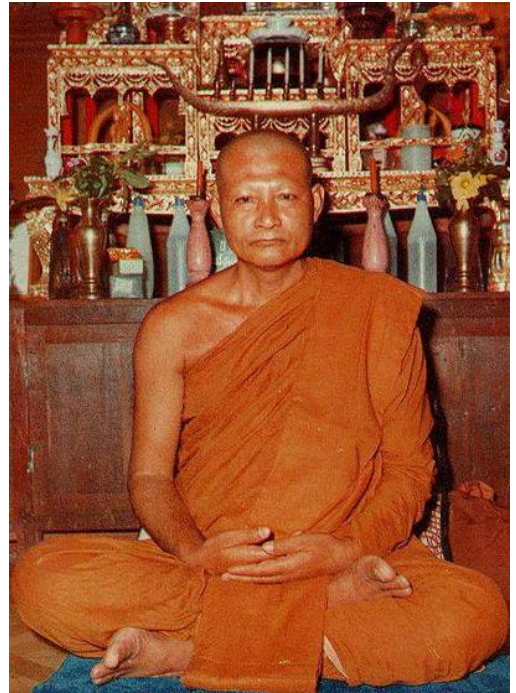
ท่านพระอาจารย์จึงได้กราบนมัสการลาหลวงปู่บัว สิริปณฺโณ แล้วพาโยมแม่และน้องสาวของโยมแม่ของท่าน ซึ่งบวชเป็นแม่ชีด้วยกันไปวัดป่าแก้วชุมพล พร้อมกับข้าพเจ้า (ท่านพระอาจารย์อุ้น ลีตธมฺโม) จำได้ว่าเป็นปี พ.ศ. ๒๕๐๘ เดือนเมษายน อันเป็นพรรษาที่ ๒๒ ของท่านพระอาจารย์

๑ การมรณภาพ

ท่านพระอาจารย์สิงห์ทอง ธมฺมวโร อยู่จำพรรษาที่วัดป่าแก้วชุมพลมาจนกระทั่งถึงปี พ.ศ. ๒๕๒๓ อันเป็นพรรษาที่ ๓๖ สิริอายุได้ ๕๖ ปี ซึ่งเป็นปีที่ท่านประสบอุบัติเหตุเครื่องบินตกได้ถึงแก่กรรมภาพ ณ ท้องนาทุ่งรังสิต เขตหมู่ที่ ๔ ตำบลคลองสี่ อำเภอกลองหลวง จังหวัดปทุมธานี เมื่อวันอาทิตย์ที่ ๒๗ เมษายน พ.ศ. ๒๕๒๓ เวลาประมาณ ๑๔.๐๐ นาฬิกา พร้อมกับครูบาอาจารย์อีก ๔ รูป คือ

หลวงปู่บุญมา ฐิตเปโม

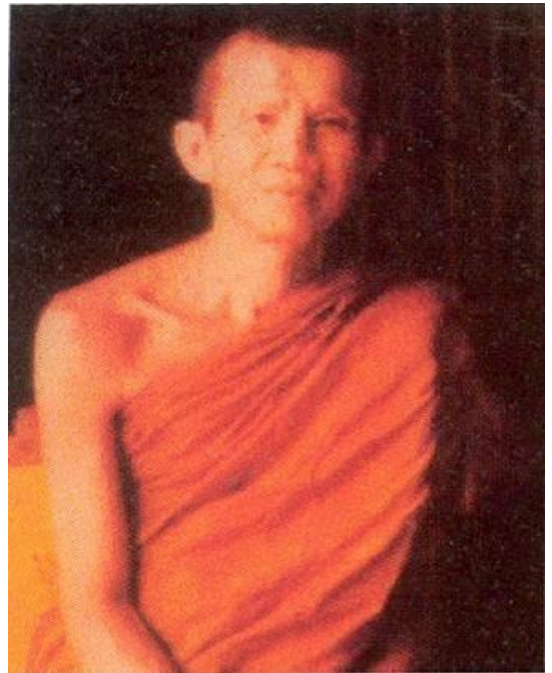
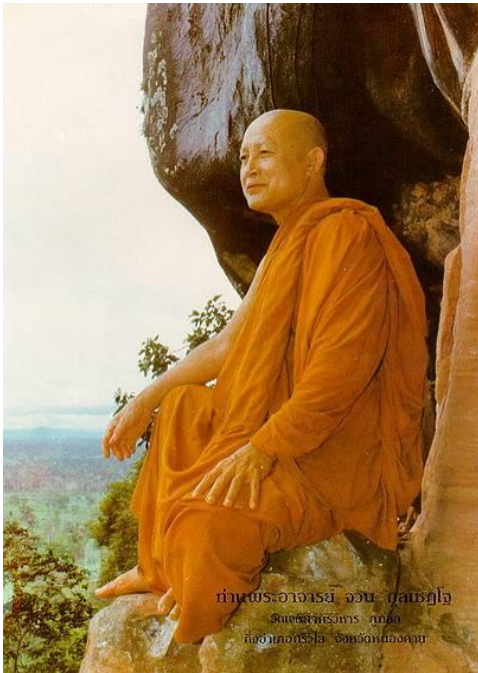
หลวงพ่อวัน อุตตโม

๑. หลวงปู่บุญมา ฐิตเปโม

วัดสิริสาละวัน บ้านโนนทัน ตำบลโนนทัน อำเภอเมือง จังหวัด
หนองบัวลำภู

๒. หลวงพ่อวัน อุตตโม

วัดถ้ำอภัยดำรงธรรม (วัดถ้ำพวง) ตำบลปทุมวาปี อำเภอสองดาว
จังหวัดสกลนคร

พระอาจารย์จวน กุลเชฏโฐ

พระอาจารย์สัพพน สุกกาโม

๓. ท่านพระอาจารย์จวน กุลเชฏโฐ

วัดเจติยาภิรตาราม (วัดภูทอก) ตำบลนาแสง อำเภอศรีวิไล จังหวัดหนองคาย

๔. ท่านพระอาจารย์สัพพน สุกกาโม

วัดป่าประสิทธิ์สามัคคี บ้านด้าย ตำบลบ้านด้าย อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

พระอาจารย์ ๕ รูปที่มรณภาพพร้อมกันด้วยเหตุเครื่องบินตก

เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๓ เดือนเมษายน ท่านพระอาจารย์สิงห์ทอง ธมฺมวโร ได้รับอาราธนาจากทางสำนักพระราชวัง กรุงเทพฯ พร้อมด้วยพระคณาจารย์อื่นๆ อีกจำนวน ๔ รูป คือ หลวงปู่บุญมา ลิตเปโม, หลวงพ่อวัน อุตตโม, ท่านพระอาจารย์จวน กุลเชฏโฐ และท่านพระอาจารย์สุพัฒน์ สุขกาโม พระคณาจารย์ทั้งหมดจึงได้ไปรวมกันที่จังหวัดอุดรธานีเพื่อขึ้นเครื่องบิน เพราะลูกศิษย์ลูกหาต้องการถวายความสวดและเพื่อความรวดเร็วในการเดินทาง โดยได้ขึ้นเครื่องบินที่จังหวัดอุดรธานี เมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน พ.ศ. ๒๕๒๓

ครั้นเมื่อเครื่องบินมาถึงท้องนาทุ่งรังสิต เขตหมู่ที่ ๔ ตำบลคลองสี่ อำเภอกลองหลวง จังหวัดปทุมธานี เหลือระยะทางประมาณ ๒๐ กิโลเมตรเศษ เครื่องบินได้ตั้งลำและลดเพดานบินเพื่อเตรียมลงสู่สนาม แต่เนื่องจากเครื่องบินได้ประสบพายุหมุนและประกอบกับฝนตกหนัก จึงเสียหลักตกลงที่ท้องนาทุ่งรังสิต ท่านพระอาจารย์สิงห์ทอง และคณะจึงได้ถึงแก่กรรมภาพ พร้อมด้วยผู้โดยสารอีกเป็นจำนวนมาก เมื่อเวลาประมาณ ๑๔.๐๐ นาฬิกา

ผู้โดยสารที่รอดชีวิตเป็นผู้ที่นั่งทางส่วนหางของเครื่องบิน เพราะส่วนหางของเครื่องบินยังอยู่ในสภาพดี เมื่อท่านพระอาจารย์สิงห์ทองและ

คณะได้ถึงแก่มรณภาพแล้ว มีการนำศพไปตักแต่งบาดแผลที่
โรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช แล้วนำศพไปตั้งบำเพ็ญกุศลที่วัดพระศรี
มหาธาตุ วรมหาวิหาร เขตบางเขน กรุงเทพฯ โดยอยู่ในพระบรมรา
ชานุเคราะห์ทั้ง ๗ วัน วันแรกพระราชทานหีบทองทึบ วันต่อมาสมเด็จพระ
นางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ รับสั่งให้เปลี่ยนใหม่เพราะทรง
เห็นว่าไม่สวยงาม จึงได้เปลี่ยนเป็นหีบลายทอง

หลวงพ่อวัน-พระอาจารย์จวน-พระอาจารย์สุพัฒน์

ซากเครื่องบินที่ประสบอุบัติเหตุ

หลังจาก ๗ วันแล้ว ในวันที่ ๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๒๓ สมเด็จพระ
อริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก
(วาสน์ วาสโน) วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม เขตพระนคร กรุงเทพฯ
ทรงเป็นเจ้าภาพ และในวันที่ ๖ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๒๓ คณะรัฐบาล
ซึ่งมีพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ เป็นประธาน พร้อมด้วยคณะศิษยานุ
ศิษย์ของพระคณาจารย์ที่มรณภาพดังกล่าวซึ่งอยู่ในกรุงเทพฯ เป็น
เจ้าภาพ นับว่าเป็นเกียรติประวัติแก่ท่านพระอาจารย์สิงห์ทองและคณะ
ที่จากไปอย่างยิ่งยวด ยิ่งความปลื้มปิติยินดีแก่ญาติพี่น้อง เพื่อน
สหธรรมิก คณะศิษยานุศิษย์ และผู้ที่เคารพนับถือของท่านพระอาจารย์
สิงห์ทองและคณะอย่างหาที่สุดมิได้

เมื่อครบกำหนดการบำเพ็ญกุศลอุทิศถวายที่วัดพระศรีมหาธาตุ
วรมหาวิหาร เขตบางเขน แล้วก็ได้ัญเชิญศพท่านพระอาจารย์สิงห์
ทองและพระคณาจารย์อื่นๆ อีกจำนวน ๔ รูป กลับไปสู่ยังวัดเดิมของ
แต่ละท่าน โดยทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้หัวหน้าแผนกพระราชพิธี
เป็นผู้ดูแลโดยตลอด สำหรับรถยนต์ที่เชิญศพพระคณาจารย์ต่างๆ คุณ
หมอบัญญา ส่งสัมพันธ์ แห่งโรงพยาบาลแพทย์ปัญญา เป็นผู้จัดหา
และได้รับความร่วมมือจากโรงพยาบาลต่างๆ เป็นอย่างดียิ่ง

ศพพระคณาจารย์ที่ตั้งบำเพ็ญกุศลที่วัดพระศรีมหาธาตุฯ

สมเด็จพระสังฆราช (วาสน์ วาสโน) วัดราชบพิธฯ
ทรงเป็นเจ้าภาพบำเพ็ญกุศลที่วัดพระศรีมหาธาตุฯ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
เสด็จร่วมบำเพ็ญกุศลที่วัดพระศรีมหาธาตุฯ

สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ฯ
เสด็จร่วมบำเพ็ญกุศลที่วัดพระศรีมหาธาตุฯ

รถพยาบาลหลายคันจากโรงพยาบาลในกรุงเทพฯ เชิญศพพระคณาจารย์ต่างๆ เดินทางจากวัดพระศรีมหาธาตุฯ เขตบางเขน ไปถึงวัดโพธิสมภรณ์ จ.อุดรธานี บรรดาพระภิกษุ สามเณร และประชาชนไปคอยเคารพศพอยู่อย่างคับคั่ง

ต่อมาเมื่อวันพุธที่ ๗ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๒๓ เวลา ๐๔.๐๐ นาฬิกา ขบวนรถเชิญศพได้เคลื่อนออกจากวัดพระศรีมหาธาตุ ธรรมวิหาร เขตบางเขน โดยมีรถตำรวจทางหลวงนำขบวน ถัดมาเป็นรถหลวง, รถท่านพระอาจารย์สมชาย ลีดิวิริโย และรถเชิญศพท่านพระอาจารย์สิงห์ทองและคณะ ตามลำดับ เมื่อเวลาประมาณ ๐๗.๐๐ นาฬิกาเศษ ขบวนรถเชิญศพได้มาถึงยังจังหวัดนครราชสีมา มีคณะพระภิกษุ-สามเณรโดยการนำของ **พระราชสังวรญาณ (หลวงพ่อพุทธ ฐานิโย)** เมื่อครั้งดำรงสมณศักดิ์ที่ **พระชินวงศาจารย์** และ **พระเทพสุทธาจารย์ (หลวงปู่โชติ คุณสมปโน)** เมื่อครั้งดำรงสมณศักดิ์ที่ **พระครูคุณสารสัมปณ** พร้อมด้วยคณะอุบาสก-อุบาสิกา ได้นำข้าวหอมมาต้อนรับคณะเชิญศพและมาเคารพศพกันเป็นจำนวนมาก

หลังจากพระฉันอาหารและเจ้าหน้าที่รับประทานอาหารเสร็จแล้ว ขบวนรถเชิญศพได้ออกเดินทางต่อไปถึงวัดโพธิสมภรณ์ ตำบลหมากแข้ง อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี เมื่อเวลา ๑๒.๓๐ นาฬิกา ทางวัดโพธิสมภรณ์และชาวอุดรธานีได้จัดต้อนรับเป็นอย่างดี ผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรธานีได้นำประชาชนหลายจังหวัดมารอเคารพศพ ซึ่งแล้วเสร็จเวลาประมาณ ๑๔.๐๐ นาฬิกาเศษ รถเชิญศพจึงได้แยกย้ายกันไปยังวัดต่างๆ สำหรับศพท่านพระอาจารย์สิงห์ทองก็ได้ไปถึงวัดป่า

แก้วชุมพล นับว่าการเชิญศพถึงวัดได้รับความสะดวกสบายปลอดภัย
ทุกประการ

ท่านพระอาจารย์สิงห์ทอง ธมฺมวโร ได้มรณภาพเมื่อสิริรวมอายุได้
๕๖ ปี พรรษา ๓๖ โดยท่านได้มรณภาพลงพร้อมกันกับพระคณาจารย์
อื่นๆ อีกจำนวน ๔ รูป ท่ามกลางความเศร้าสลดอาลัยของคณะ
สงฆ์ เพื่อนสหธรรมิก คณะศิษยานุศิษย์ และพุทธศาสนิกชน
ทั่วไปเป็นยิ่งนัก ที่ต้องสูญเสียครูบาอาจารย์พระป้ากรรมฐาน
สายท่านพระอาจารย์มั่น ภูริทตฺโต ไปพร้อมกันทีเดียวถึง ๕ รูป
ด้วยกัน ถือได้ว่าเป็นการสูญเสียของวงการสงฆ์ครั้งใหญ่มากอีก
ครั้งหนึ่งของเมืองไทย

เจดีย์บรรจุอัฐิธาตุพระอาจารย์สิงห์ทอง ธมฺมวโร
ณ วัดป่าแก้วชุมพล ต.บ้านชุม อ.สว่างแดนดิน จ.สกลนคร

๑ ได้รับความไว้วางใจ

ท่านพระอาจารย์สิงห์ทอง ธมฺมวโร ได้รับความไว้วางใจจากท่านพระอาจารย์มหาบัวมาก ท่านพระอาจารย์มหาบัวมักจะมอบหมายให้ท่านทำหน้าที่บางอย่างแทนท่าน อย่างเช่นเป็นประธานด้านบรรพชาในการดำเนินงานศพของหลวงปู่บัว สิริปัญโญ ณ วัดราษฎร์สงเคราะห์ (วัดป่าหนองแขง) จังหวัดอุดรธานี

ซึ่งท่านได้ทำหน้าที่เรียบร้อยทุกประการ ท่านพระอาจารย์มหาบัวได้ปรารภว่า หากท่านละชั้นเมื่อใด ขอมอบให้ท่านพระอาจารย์สิงห์ทองเป็นประธานในการดำเนินงานศพของท่าน

นอกจากนั้น ท่านพระอาจารย์มหาบัวยังหวังจะให้ท่านพระอาจารย์สิงห์ทองเป็นหัวหน้าหมู่คณะพระป่ากรรมฐานแทนองค์ท่านด้วย แต่บังเอิญท่านพระอาจารย์สิงห์ทองได้ถึงแก่มรณภาพไปก่อน และท่านพระอาจารย์มหาบัวต้องกลับมาเป็นประธานในการจัดงานศพให้

**เจดีย์บรรจุอัฐิธาตุพระอาจารย์สิงห์ทอง ธมฺมวโร
ณ วัดป่าแก้วชุมพล จ.สกลนคร (อีกมุมหนึ่ง)**

๐ ปฏิปทาด้านข้อวัตรปฏิบัติ

ปฏิปทาด้านข้อวัตรปฏิบัติของท่านพระอาจารย์สิงห์ทองนั้น เป็นเช่นเดียวกันกับปฏิปทาของครูบาอาจารย์กรรมฐาน คือตัวท่านพระอาจารย์จะปฏิบัติตนให้ลูกศิษย์ดูเป็นตัวอย่างเสมอ

อาทิเช่น การรักษาศีลโดยเคร่งครัด และท่านพระอาจารย์จะเทศน์อบรมและควบคุมปฏิปทาด้านการรักษาศีลของลูกศิษย์ของท่านอย่างเคร่งครัด พร้อมทั้งดุว่ากล่าวเมื่อลูกศิษย์ผิดพลาดด้านศีล

เพราะการที่ลูกศิษย์จะก้าวหน้าทางด้านสมาธิภาวนานั้น ต้องมีพื้นฐานทางด้านศีลเป็นที่รองรับ ส่วนการทำความ پاکเพียรเดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนานั้น ท่านจะปฏิบัติให้ลูกศิษย์ได้เห็นอย่างสม่ำเสมอทุกวัน

คือตอนเช้า ท่านจะเดินจงกรมก่อนออกบิณฑบาต ฉันจังหันเสร็จท่าน

วัดพุทธธัมมวโร คอนคอร์ด แคลิฟอร์เนีย

จะพักประมาณเที่ยง แล้วจะลงเดินจงกรมหรือนั่งสมาธิภาวนาต่อ ครั้นถึงเวลาปิดกวาดลานวัด ท่านจะไม่ยอมขาดถ้าไม่มีธุระจำเป็นจริงๆ

ตอนพลบค่ำเวลา ๕-๖ โมงเย็น ท่านจะเดินจงกรมเป็นประจำทุกวัน โดยจะขึ้นจากทางเดินจงกรมประมาณ ๒ ทุ่มของทุกวัน บางครั้งท่านไปธุระทางไกลมา พระเณรไปจับเส้นถวายเป็นพุทธบูชา พอจับเส้นเสร็จแล้วแทนที่ท่านจะพักผ่อน ท่านกลับลงเดินจงกรมอีก นอกจากนั้น ท่านจะเดินสำรวจดูการปฏิบัติ การทำความ پاکเพียรของพระเณร โดยบางครั้งท่านเดินไปมิดๆ ไม่ใช้ไฟฉาย และออกตรวจไม่เป็นเวลาแน่นอน ท่านพยายามชวนพระเณรให้เร่งทำความเพียร พร้อมกับเทศน์อบรมสั่งสอนอยู่เสมอๆ

ท่านห้ามพระเณรไปคุยกับตามกฐิ ฉะนั้นาร้อนคุยกันเสียงดังหน่อยหรือใช้เวลานานเกินควร ใช้ของไม่ประหยัด เช่น สบู่ ใช้สบู่แล้วทิ้งไว้ตากแดดตากฝนไม่เก็บไว้ในกล่อง ท่านคอยตรวจตราดูแลข้อบกพร่องต่างๆ ของพระเณรและตักเตือนว่ากล่าวอยู่เสมอ ถ้าใครทำความเพียรดี ท่านมักจะชมเชยให้กำลังใจในด้านปฏิบัติแก่ผู้นั้น

ศาลาวัดป่าแก้วชุมพล จ.สกลนคร

รูปหล่อหลวงปู่บุญจันทร์ กมโล-หลวงปู่เพียร วิริโย
ประดิษฐาน ณ วิหารวัดป่าแก้วชุมพล จ.สกลนคร

๑ การใช้สอยปัจจัยสี่

การใช้สอยปัจจัยสี่นั้น ท่านพระอาจารย์ใช้อย่างประหยัดและมีธัมมสัง
เสมอ เช่น ผ้าต่างๆ ของท่านจะปะชุนแล้วปะชุนอีก ผ้าอาบน้ำบางผืน
เก่าจนขาดรุ่งริ่งท่านก็ไม่ยอมทิ้ง ยังใช้นุ่งอยู่ทั้งที่ผ้าอาบน้ำมีไม่อดใน
วัด เวลากลางคืนท่านจะจุดตะเกียงโປ้ะเล็กๆ หรือลงเสียดจนจะไม่มีแสง
ท่านไม่ยอมใช้ของฟุ่มเฟือยเพื่อให้เป็นตัวอย่างแก่ลูกศิษย์ อีกประการ
หนึ่งท่านไม่ชอบงานก่อสร้างทุกชนิด เช่น สร้างกุฏิ วิหาร หรืออะไรต่อ
อะไรในวัด

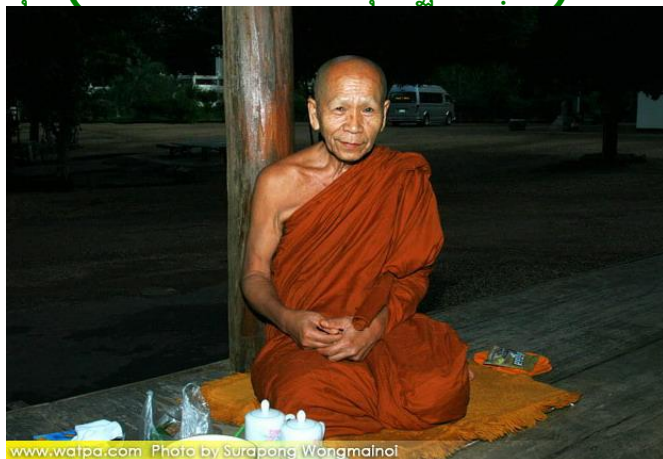
งานต่างๆ ท่านไม่ยอมให้มี ท่านชอบให้พระเถรสร้างด้านจิตใจ คือ
เดินจงกรม นั่งภาวนาเพื่อมรรคผลนิพพานมากกว่าสร้างสิ่งของวัตถุ
ภายนอก ท่านว่าการก่อสร้างนั้นเป็นเหตุให้เสียการภาวนา ท่านจึงไม่
อยากให้มี

๐ ธรรมปฏิสนธิ

ในด้านธรรมปฏิสนธิ ท่านพระอาจารย์มีความเมตตาสูงต่อคณะ ศรัทธาญาติโยมที่มาให้ทาน รักษาศีล และปฏิบัติธรรมที่วัดป่าแก้วชุมพล คณะแล้วคณะเล่าท่านจะเมตตาอบรมธรรมะ พร้อมทั้งเล่าประสบการณ์ด้านการภาวนาของท่านให้ฟัง บางครั้งก็เล่าเรื่องผี ซึ่งมีทั้งผีจริงและผีสังขารหลอกลวง ท่านจะดูแลเอาใจใส่อย่างรอบคอบที่เกี่ยวกับคณะศรัทธาญาติโยมที่มารักษาศีล และปฏิบัติธรรม ทั้งที่พักและเรื่องอาหารการกิน ทุกคณะที่มาบำเพ็ญภาวนาต่างกันสรรเสริญคุณธรรมข้อนี้ของท่านพระอาจารย์เป็นอย่างยิ่ง ว่าได้รับความอบอุ่นสบายจิตสบายใจมากเมื่อมาปฏิบัติธรรมที่วัดป่าแก้วชุมพล เมื่อถึงกำหนดผู้มาปฏิบัติธรรมจะลาท่านกลับ ท่านจะเทศน์อบรมธรรมะส่งท้ายเกือบทุกครั้ง

คณะศรัทธาญาติโยมผู้ที่มาแล้ว มักจะกลับมาอีก พร้อมกับแนะนำผู้สนใจปฏิบัติธรรมมาเป็นลูกศิษย์ท่านอยู่เรื่อยๆ トラบจนวาระสุดท้ายของท่านพระอาจารย์ เรื่องเล่าประวัติของท่านพระอาจารย์สิงห์ทอง ทุมวโร นี้ ข้าพเจ้า (ท่านพระอาจารย์อุ้น ลีตธมโม) ไม่ได้นำมาเล่าให้ฟังทั้งหมด เล่าเฉพาะบางส่วนเท่านั้น จึงได้ให้ชื่อว่าประวัติย่อ

อุ้น (ท่านพระอาจารย์อุ้น ลีตธมโม)

พระอาจารย์อุ้น (อุ้นหล้า) ลีตธมโม ผู้เขียนประวัติพระอาจารย์สิงห์ทอง ทุมวโร

๐ พระธรรมเทศนา

- ปัจจุบันทุกวันนี้ก็เหมือนกัน รูปที่เป็นอยู่ เป็นของสกปรกทั้งนั้น ไม่ว่าจะเป็นรูปหญิง รูปชาย รูปพระ รูปฆราวาส เป็นเหมือนกันหมด เหตุใดมันจึงเป็นอย่างนั้น ของที่เราชอบฉันรับประทานลงไปเป็นของเน่า ของเหม็น ของเสียทั้งนั้น ไม่ใช่ของดีของดีอะไร เป็นต้ม เป็นแกง เป็นผัดเป็นทอดต่างๆ ถ้าเราทิ้งเอาไว้ ของเหล่านั้นจะเน่า จะเหม็น จะเสีย อยู่ไปคืนสองคืนมีกลิ่นแล้ว นีร่างกายของเราที่เอาของเน่าของเหม็นมาบำรุงบำเรอ มันก็เป็นก้อนของเน่า ของเหม็นปฏิกูล ไม่ใช่ของสวยงามอะไร เพราะเหตุนั้น ในร่างกายของเราทั่วไป ไหลออกทางทวารใดก็มีแต่ของสกปรกเน่าเหม็น ไม่เป็นของดีของดี ของหอมหวาน มีแต่ของเน่า เพียงแต่ลมออกมาเท่านั้น มันก็ยังกลิ่น แสดงว่ามันเน่าทั้งตัว มันเหม็นทั้งตัว ไม่มีอะไรที่จะดีวิเศษ

- เวลาเราโกรธด่าว่าทุบตีเขา เราก็คือเป็นทุกข์ ทั้งๆ ที่จิตมุ่งอยากจะให้คนนั้นคนนี้เขาดี จึงดุด่าว่ากล่าว โกรธเขาถ้าเขาไม่ทำตาม แต่เราสอนเขาด้วยความโกรธในจิตใจนั้นไม่เป็นผลประโยชน์ เหมือนกับเอาน้ำร้อนๆ ไปรดผัก แทนที่มันจะงอกงามขึ้น ไม่ใช่ออย่างนั้น มันไหม้มันตายไปหมด เพราะน้ำที่เราไปรดมันร้อนฉาดจิตใจของคนทีโกรธไปแนะนำสอนคนอื่น บอกคนอื่นด้วยความโกรธ จึงเป็นโทษเป็นทุกข์ เขาไม่ยินดีรับคำสอน

ท่านพระอาจารย์มั่น ภูริทตฺโต

วัดพุทธธัมมโร คอนคอร์ด แคลิฟอร์เนีย

• ในระหว่างการกล่าวธรรมปฏิสันถาร ในวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๒๐ ท่านพระอาจารย์สิงห์ทองได้เล่าให้ฟังว่าท่านพระอาจารย์มั่นเคยสอนท่านว่า “หนังสือตัวเล็กๆ มันเรียนง่าย เรียนแล้วก็หลง เรียนตัวใหญ่ คือ เรียนกาย เรียนใจของตัวเอง ถ้าได้ตัวนี้ละ ‘ไม่มีหลง’ ท่านอาจารย์สิงห์ทองเล่าและกล่าวเน้นอีกด้วยว่า “จริงของท่าน ‘ไม่รู้อันอื่น แต่ขอให้รู้ใจของตน”

“ไม่มีอันอื่น...ก็ขอให้มื่อรรถ มีธรรมประจำตัว”

“มันประเสริฐ วิเศษอยู่แล้ว”

ไม่ต้องหาอะไรมาเพิ่มเติม...ไม่เห็นไม่รู้อะไรก็ไม่เป็นไร ขอให้เห็นให้เป็นในเรื่องของอรรถเรื่องของธรรมเท่านั้นเป็นดี เท่านั้นเป็นพอ ฯลฯ

๐ หมากกระดานชีวิต

เราทุกคนที่ได้มานั่งร่วมวงกันอยู่เดี๋ยวนี้ เมื่อเสร็จจากงานกันแล้วก็ต้องแยกย้ายกันไป กลับบ้านของตน และถ้ามองให้ลึกลงไปอีกก็จะรู้ว่า ต่างคนต่างก็ต้องจากกันไปจริงๆ ไม่วันใดก็วันหนึ่ง ไปตามทางกรรมของแต่ละคน แล้วแต่กรรมที่เราทำกันมา

มัจจุราช คือ ความตาย ไม่เคยเห็นแก่หน้าใคร เขาไม่มีการไฉนหน้าไม่ว่าชาย ไม่ว่าหญิง เขาไม่ไฉนหน้าทั้งนั้น จะติดขัดอะไรอยู่ เขาก็ไม่รับรู้ ลูกจะเล็กลงก็ตาม พ่อแม่จะป่วยอยู่ ไม่มีคนคอยช่วยเหลือดู เขาก็ไม่รับรู้เรื่องอย่างนี้เราเคยคิดคำนึงถึงกันไว้มั้ย ?

ควรพิจารณาเรื่องความตายให้เข้าใจว่า ต่อให้มีพรรคพวกมากมายเพียงใด มีเวทมนตร์คาถาดีสักเพียงไหน จะมียาดีสักเท่าใด จะบำบัดรักษาความเจ็บป่วยได้ ก็ช่วงเวลาชั่วสมัย รั้งรับดับได้ก็ชั่วเวลาเป็นครั้งคราว และแล้วผลที่สุดก็ต้องตายเหมือนกัน เรื่องหายูกเรื่องยาที่รักษาได้ ก็เมื่อมันยังไม่ถึงคราวถึงสมัยถึงกาลที่ควรตายเท่านั้น ความตายจึงเป็นภัยอันตรายซึ่งไม่เป็นที่พึงปรารถนาของใครๆ แต่ก็ไม่มีใครที่จะมาแก้ไข ยกเลิกหรือหลีกเลี่ยงความตายเอาไว้ได้ ทุกคนจึงต้องตาย

บาปบุญที่ตนสะสมรวบรวมเอาไว้ นั่นแหละ คือ เครื่องใช้สอยของตนที่จะติดตัวไป แม้บาปบุญจะป้องกันความตายไว้ไม่ได้ แต่ทว่าบาปบุญนั้นจะเป็นกำลังเป็นเสบียงที่จะคอยติดสอยห้อยตามไปอำนวยความสะดวกให้เราในภพต่างๆ เมื่อตายไปแล้วก็ต้องแสวงหาภพใหม่ชาติใหม่ หาที่อยู่อาศัยที่ตนต้องการ แต่ความต้องการจะได้สมหมายนั้น ก็เพราะเหตุบุญกุศลที่ตนสร้างสมเอาไว้ คนที่ไม่มีบุญกุศล ยากจะไปเกิดในสถานที่ดีก็ไปไม่ได้

ถ้าเปรียบชีวิตเหมือนหมากระดาน เมื่อตายแล้วก็ล้มกระดานชีวิตไปชีวิตหนึ่ง สิ่งของทรัพย์สินสมบัติทางโลกที่มีอยู่ก็ต้องกวาดลง

กระดานไป แล้วเริ่มตั้งใหม่กันอีกครั้งในชาติใหม่ แบบแผนในการตั้งกระดานใหม่จะกำหนดด้วยเวรกรรม บาปบุญของแต่ละคน ไม่น้อยไปกว่านั้นและจะไม่เหนือไปกว่านั้นด้วย ดังนั้นก่อนจะมีการล้มกระดานชีวิตนี้ เราควรทำอะไรสำหรับการเตรียมตั้งหมากในกระดานชีวิตใหม่ของเราด้วย จงอย่าประมาทในชีวิตนี้ จงรีบทำความดี ละบาป ขำระใจของตนเองอยู่เสมอๆ เกิด

หมากกระดานเล่นแล้วก็ตั้งใหม่ ถ้าผู้เล่นมีความประสงค์อยากเล่นต่อ เช่นเดียวกับชีวิตเมื่อโลดแล่นไปจนตายแล้วก็เกิดใหม่ トラบเท่าที่จิตยังติดยึดกับโลกียสมบัติทั้งหลายอยู่ จิตนี้ก็จะพาไปก่อชีวิตใหม่ไม่รู้จักจบสิ้น ในเกมหมากกระดานนั้นเมื่อผู้เล่นไม่ต้องการเล่นต่อไปอีกแล้ว คือ หมดความอยากแล้ว หมากกระดานก็จะถูกวางทิ้งเฉยอยู่อย่างนั้นเช่นเดียวกันกับชีวิตจิตที่หมดความติดยึดในสิ่งทั้งปวง ชีวิตร่างกายทั้งหลายก็จะสงบระงับ ไม่ต้องมาวนเวียนโลกโลกียะนี้อีกเช่นกัน

๐ หัดปฏิบัติ

ปฏิบัตินั้นก็หัดกันที่จิต ถ้าจิตเรามีธรรมในตัว ก็สามารถที่จะนำเอาสิ่งที่ตัวประสบพบเห็น เข้ามาสอนจิตใจของตนเองได้ สามารถที่จะคิดพิจารณาในเรื่องในแง่ที่ตรงกันข้ามกับโลกที่เขาคิดกันได้จะไปดูหนัง ฟังลิเกก็อาจเกิดสลดสมเพช แทนที่จะเพลิดเพลินไปกับเขา แต่กลับมาคิดดูเห็นความจริงอีกแง่ว่า คนที่เล่นอยู่นี้ที่เขาเพลิดเพลินอยู่ก็ดี คนที่ยืนชม นั่งชมกันอยู่นี้เป็นร้อย เป็นพันก็ดี

คนเหล่านี้ก็ยังไม่ถึงร้อยปี ก็จะต้องตายหมด ไม่มีใครเหลือเหลือ เราผู้ที่อยู่ขณะนี้ก็ทำนองเดียวกัน ดังนั้น ที่ดูน่าเพลิดเพลินอยู่ที่นี่มันไม่ใช่สิ่งที่น่ากำหนดเพลิดเพลินแต่อย่างไรเลย

ความตายนั่นมีด้วยกันทุกคน ถ้าไม่คิดถึงความตาย มีแต่อยากได้อย่างเดียว มันก็ลุ่ม มันก็หลง ลืมเนื้อ ลืมตัวกันไป ใจทำกำเริบ เสิบสาน ถ้าหากระลึกถึงความตายอยู่เสมอๆ ใจนั้นจะค่อยๆ คลาย ความลุ่มหลงต่างๆ คลายความกำหนดยินดีในโลกลงได้

๑ เหนื่อยจนตาย

ที่ไหนๆ ในโลก ไม่ว่าประเทศไทย หรือในต่างประเทศ จะพบว่า มีบ้านเรือนที่อยู่อาศัยที่หรูหราใหญ่โตสวยงามให้เห็นกันอยู่มากมาย และถ้าจะถามว่า จิตใจของบุคคลที่อยู่ที่อาศัยในบ้านเรือนที่สวยงามเหล่านั้น จะมีความเยือกเย็นเป็นสุขกว่าใจของคนอื่นๆ ที่มีฐานะต่ำกว่าเขาหรือไม่ ก็คงจะตอบได้ว่า ไม่แน่นอนเสมอไป ทั้งนี้ก็คงเพราะว่าเรื่องของวัตถุนั้น ไม่ใช่เป็นสิ่งที่จะทำให้เกิดความสงบที่แท้จริงให้กับคนเราได้ วัตถุไม่ใช่สิ่งที่จะมาชำระล้างจิตใจของมนุษย์ได้ บ้านเรือนที่หรูหราจึงไม่ใช่เครื่องหมายที่จะบอกได้ว่า ผู้คนที่อาศัยอยู่ในบ้านหลังนั้นมีจิตใจสงบมากน้อยเพียงไร

สุข ทุกข์ อยู่ที่ใจ อยู่ที่ไหน ถ้าใจมันสงบระงับได้ มันก็เป็นสุขได้ ฉะนั้น การฝึกอบรมใจจึงเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่งกว่าสิ่งใด ถ้าจิตใจมีแต่

ความยึดถือหลงใหลในสิ่งต่างๆ อยู่อย่างถอนตัวไม่ขึ้น จิตใจก็จะมีแต่ความเดือดร้อนวุ่นวายอยู่ตลอดเวลา ที่ยุ่งเหยิงวุ่นวายกันอยู่ทุกวันนี้ก็เพราะเรื่องของกาย เรื่องของใจทำงานอะไรก็เพื่อกาย เพื่อใจ ทั้งนั้น วุ่นกันอยู่ตั้งแต่วันเกิดจนวันตาย ก็เพราะเรื่องของกายกับใจ คนเรามัวแต่วุ่นวายในงานต่างๆ ทั้งกลางวันกลางคืน โดยส่วนใหญ่ก็เป็นงานภายนอก งานสะสมสร้างฐานะของแต่ละบุคคลทั้งนั้น วุ่นวายจนนั่งไม่ติด เดินไม่ตรง หรือนอนไม่หลับกันไปก็มี เหล่านี้ก็เพราะความยึดถือนั่นแหละเป็นตัวการสำคัญ เช่น เกิดยึดถือว่า เราจะมีฐานะสุขสบายไม่ได้ ถ้าจะถามว่าสุขใคร มันก็มีคนที่มียุติธรรมดีกว่าเราให้เปรียบเทียบเสมอนั่นแหละ

เมื่อไรจะรู้สึกว่ายุติธรรมตัวดีพอที่จะหาความสุขกับมันได้จริงๆ บ้างใครมีความสุขได้ คนนั้นก็มีความสุขได้ พอจริงก็สุขจริง พอได้มากก็สุขได้มาก หัดวางเสียบ้าง หัดวางเสียหน่อย ก่อนที่สังขารจะบังคับให้วางก่อนที่ความเมาขรา และความตาย หรือโรคภัยจะเป็นผู้บังคับให้วาง ถ้ายังไม่หัดวางจะเป็นผู้ที่เหนื่อยจนตาย แล้วก็ขมอะไรไปด้วยไม่ได้เลยในที่สุด

๐ บททางจกกรม

ท่านพระอาจารย์อุ้น (อุ้นหล้า) ฐิตธมโม ได้เมตตาเล่าไว้ในหนังสือประวัติย่อของพระอาจารย์สิงห์ทองว่า ระหว่างปี พ.ศ. ๒๔๙๕ ถึง พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งเป็นพรรษาที่ ๙ ถึงพรรษาที่ ๑๑ ของท่านพระอาจารย์สิงห์ทอง ท่านได้จำพรรษาอยู่ที่วัดป่าบ้านห้วย

ทราย ตำบลคำชะอี อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร โดยมีท่าน
พระอาจารย์หลวงปู่มหาบัว ญาณสมปนฺโน เป็นผู้นำ ท่านพระ
อาจารย์สิงห์ทองเคยเล่าให้ท่านพระอาจารย์อุ้น (อุ้นหล้า) ฟังว่า
สมัยนั้นเหมือนกับว่าพระเณรในวัดนั้นจะไม่ค้างโลกกัน พอตื่น
นอนขึ้นมา มองไปเห็นแต่แสงไฟ (แสงโคมตะเกียงที่จุดไว้) สว่าง
ตามกุฏิของพระเณรอยู่เหมือนกับไม้นอนกัน

สำหรับท่านพระอาจารย์สิงห์ทอง ท่านก็เร่งความเพียรเต็มที่ จน
ทางจงกรมลึกเป็นร่อง ทำให้พระเณรต้องถมทางจงกรมให้บ่อยๆ
ท่านเล่าว่าวันหนึ่งท่านเดินจงกรมอยู่ ระยะนั้นเป็นหน้าหนาว
อากาศหนาวมาก ท่านต้องห่มผ้า ๓-๔ ผืน เดินจงกรม พอเดิน
ไปๆ ดึกเข้า ท่านก็ง่วงนอนมากเพราะครานั้นท่านอดนอนมาได้
สามคืนแล้ว เดินไปๆ ผ้าห่มผืนนอกสุดก็หลุดตกลงมาโดยไม่รู้ตัว
พอเดินไปถึงหัวทางจงกรมแล้ววกหันกลับมา เห็นผ้าห่มของ
ตัวเองก็ตกใจ นึกว่าเสียหรืออะไรหนอ?... เพราะสมัยนั้น เสียยังมี
...เดือนก็ไม่สว่างเท่าไร... ท่านจึงกระต๊อบเท้าดู มันก็นิ่ง... เอ๊ะ !
มันอะไรนา?...เลยค่อยๆ ขยับเท้าเข้าไปๆ... ก้มดูใกล้ๆ แล้วเอา
เท้าเชียดู... ที่ไหนได้เป็นผ้าห่ม ท่านก็เลยหัวเราะขำอยู่คนเดียว
พักใหญ่ เลยหายง่วง... ฯลฯ

“ประโยชน์อะไรกับทรัพย์สมบัติ ซึ่งเอาแต่เก็บไว้

ประโยชน์อะไรกับรீพล ซึ่งไม่ใช่ต่อสู่ศัตรู

ประโยชน์อะไรกับพระคัมภีร์ ซึ่งละเอียดไม่ใช่ท่องบ่น

ประโยชน์อะไรกับร่างกาย ซึ่งเจ้าของไม่รู้จักข่มใจจากความคิด
ชั่ว”

๐ สติ

ธรรมที่ควรเจริญให้มีมากนั้น คือ สติ สตินี้ถึงมีมากเท่าไรก็ไม่เป็นภัย สติมีมากเท่าไรยิ่งดี มีสติมากใจมันจะไว ใจมันจะทันเหตุการณ์ เพียงอะไรนิดอะไรหน่อยที่จิตคิดปรุงภายใน ใจมันก็รู้ สติจะทำให้ไว รู้คัดเลือกเอาแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์ เหมือนกับคนตาดี สิ่งไหนไม่ดีเขาเห็น เขาก็ไม่จับไม่ต้อง ไม่เอามา ส่วนคนตาบอด เมื่อมองไม่เห็น เมื่อเขาไม่รู้ เขาก็จับได้ทุกอย่างทุกอย่างแม้แต่ไฟก็ยังเหยียบ ยังจับได้ เพราะตาไม่เห็น คนตาดีเขาก็ต้องเว้น ไม่ไปเหยียบ ไม่ไปจับ ไม่ใช่แต่ไฟ ถึงหนามหรือสิ่งสกปรกอื่นๆ เขาก็เลี่ยง ไม่ไปเหยียบ ไม่ไปจับ

สติก็เช่นกัน ถ้าเรามีอยู่ในจิตในใจ จะทำ จะพูด จะคิด สิ่งใด ถ้าเรามีสติ สติจะพาเราเลี่ยงสิ่งที่เป็นภัย เป็นอันตรายทั้งหลาย เรื่องสติจะหาที่ไหน จะไปหาที่ไหนก็ไม่เจอ ถ้าหากไม่ดูที่ตัวของตัว ต้องฝึกต้องหัดให้รู้จักกำหนดพิจารณาอยู่ภายนอก อย่าไปดูที่อื่น สำคัญที่ต้องกำหนดรู้ ให้ดูรู้ เข้าใจตามความเป็นจริง รู้จักพิจารณาไตร่ตรองที่เรียกว่า มีสัมปชัญญะ มีปัญญา รู้จักทำความเข้าใจตามความเป็นจริง ความรู้นี้จะสุขก็ตาม จะเป็นทุกข์ก็ตาม เฉยๆ ก็ตาม มันรู้ ตื่นอยู่ หลับอยู่มันก็รู้ นี่คือเรื่องของจิต สำคัญที่จิตอย่าไปติดข้อง

สติไม่มีทางเจริญขึ้นมาได้ ถ้าหากเราไม่มีปัญญาสอนใจให้รู้จักพิจารณาแก้ไขใจของตัว ไม่ใช่ว่ามันจะโง่งเงาเขลาอยู่ตลอด ไม่ใช่

ว่ามันจะติดขัดอยู่ร่ำไป เมื่อฝึกอบรมแล้ว เราก็จะรู้เอง มันไม่
 คลุกเคล้าเมาความชั่วเหมือนเดิม มันจะฉลาดว่องไวขึ้น เรื่อง
 อย่างนี้ต้องฝึก แล้วจะเข้าใจไม่ต้องมีใครมารับรอง ไม่ต้องหา
 ประกาศนียบัตร เรารู้เอง ตัดสินตัวเองได้ว่าเราก้าวหน้ามี
 สติสัมปชัญญะเจริญขึ้นมาเพียงใด แต่ก่อนเป็นอย่างไร ปฏิบัติ
 มาแล้วเป็นอย่างไร ตลอดปัจจุบันมันเป็นอย่างไร ตรวจชำระเอง
 ได้เรื่อยตลอดไป เมื่อทำแล้วสติย่อมดีขึ้น ความประมาทเหลวเรือ
 ก็จะลดลง

๑ อกาลิโก

ธรรมยังคงเป็นอกาลิโกจริง ธรรมยังคงเส้นคงวาไม่ขึ้นอยู่กับ
 กาลเวลา ธรรมไม่ใช่สิ่งที่จะหมดไปตามกาลสมัย ไม่ใช่กาลเวลา
 ล่วงไปแล้ว ใครจะพยายามปฏิบัติธรรมกันเท่าไร ก็จะไม่เห็น
 ความสุข จะไม่พบความสบายปรากฏกับตน ผู้ใดประพฤติปฏิบัติ
 จริงจังยอมจะให้เห็นอานิสงส์ของการปฏิบัติ นั้น ซึ่งเมื่อถึงเวลานั้น
 เสี่ยงมาร เสี่ยงกิเลสที่เคยคอยมากระซิบให้ยึดมั่นสำคัญผิดว่า
 ธรรมหมดไปแล้ว ขณะนี้มรรคผลต่างๆ หมดไปแล้ว ก็จะไม่หลุด
 ไม่ตกไปจากใจของผู้ปฏิบัติ และใจก็จะได้รับอิสระ หลุดพ้นจาก
 เครื่องร้อยรัดทั้งปวง

ทุกคนมีโอกาสมีเวลาฝึกจะปฏิบัติกันได้ อย่าได้ไปคิดว่าธรรม
 หมดยุค หมดเวลาแล้วที่จะมีคนไปเข้าใจได้ ธรรมมีมาตั้งแต่ไหน
 แต่ไร โลกนี้ก็เปิดเผยชัดอยู่แต่ไหนแต่ไรมา ไม่เคยมีเวลาที่จะ

ปิดบังใคร แต่ที่เหมือนปิดบังนั้น เพราะขาดผู้ปฏิบัติที่จริงจัง ต่างหาก ใจของเราไม่มีสติ ไม่มีปัญญาจึงลุ่มหลง ทั้งๆ ที่ธรรมต่างๆ สิ่งต่างๆ ยังคงมีอยู่ธรรมดาเป็นปกติ ทุกคนต่างก็อยากมีความสงบ ต่างก็อยากมีความเย็นใจ จงตั้งหน้าตั้งตาทวารักษาใจของตัวเอง เมื่อใจเป็นอรรธเป็นธรรมจริงจังแล้ว เห็นอะไรก็จะเป็นอรรธเป็นธรรมไปหมด อยู่สถานที่ใด ก็เป็นอรรธเป็นธรรมในสถานที่นั้น เป็นสุคติในเมื่อเวลาอยู่ เป็นสุคติในเมื่อเวลาไป อยู่สถานที่ใดก็ไม่เป็นเวรเป็นภัยแก่ตัวของตัว และไม่เป็นเวรเป็นภัยแก่คนอื่นและสัตว์อื่นอยู่สถานที่ใด ก็จะเป็นสิริ เป็นมงคลในสถานที่นั้น

ธรรมเป็นสิ่งที่ไม่ขึ้นกับกาลเวลา ธรรมคือของเก่า ผู้ปฏิบัติจริงก็ย่อมได้ผลเหมือนเก่า คือ ย่อมได้ความหลุดพ้นเป็นขั้นเป็นตอนไปตามลำดับของการปฏิบัติ สิ่งที่จะเห็น ที่จะเป็น ที่จะรู้นั้น ผู้ปฏิบัติย่อมได้พบตามคำสอนของพระพุทธเจ้าอย่างสมบูรณ์ เพราะคำสอนทั้งหลายของพระองค์ยังคงมีอยู่ ซึ่งก็เท่ากับได้ชื่อว่า พระศาสนานั้นยังคงอยู่ รีบๆ ปฏิบัติกัน ต้องพยายามฝึกกาย ฝึกใจกันไป ไม่ต้องไปมัวคอยอ้างกาลอ้างเวลา เมื่อเราได้ชำระความชั่วออก ตั้งหน้าตั้งตาปฏิบัติ เราก็ยังมีทางที่จะบริสุทธิ์ได้ นี่คือทางแห่งปัญญา เป็นทางชำระใจ ทางแห่งความบริสุทธิ์นี้รันดรกาล

♥ รวบรวมและเรียบเรียงโดย 'สาวิกาน้อย'เว็บ

dhammajak.net

♥ ดัดแปลงรูปแบบอีบุ๊คโดย watconcord.org

ที่มาข้อมูลของผู้เรียบเรียงจาก ::

(๑) ประวัติย่อและพระธรรมเทศนาของท่านพระอาจารย์
สิงห์ทอง ฐมมวโร วัดป่าแก้วชุมพล ตำบลบ้านชุม อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร โดย ท่านพระอาจารย์อุ่น
(อุ่นหล้า) ลีตธมโม

<http://www.dharma-gateway.com/>

(๒) หนังสืออนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพ
พระอุดมสังวรวิสุทธิเถร (พระอาจารย์วัน อุตตโม)
วันที่ ๒๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๒๔

♥ ขอรบกวนขอพระคุณที่มาของรูปภาพทุกแหล่ง
โดยเฉพาะจากเว็บไซต์ <http://www.watpa.com/>
และ ห้องพระ <http://www.chiangmai1900.com/>
ขอเชิญ download ไฟล์รูปครูบาอาจารย์ต่างๆ
จาก <http://ie-kittiwat.blogspot.com/2009/12/blog-post.html>

